

SEVGİ

dünyası

SAYI: 200006 FİYATI: 900.000 TL.

**RUH GERÇEK GÜCÜNÜ
DERİN DUYGUDA GÖSTERİR**
Dr. Refet Kayserilioğlu

GÖNÜL GÖZÜYLE
Güngör Özyiğit

**SANKİ ÖMRÜNE
ÖMÜR KATILMIŞTI**

**GELECEĞİMİZİ YOK MU
EDİYORUZ?**
Seyhun Güleçyüz

AYIN DOSYASI:
BİN YILIN BİRİKİMİ (1301-1400)

Aylık Kültürel
ve Siyasi Dergi

Cilt: 31
HAZİRAN 2000
Sayı: 378

SEVGİ YAYINLARI
TİC. LTD. ŞTİ.
adına
Sahibi ve Genel Yayın
Müdürü
Dr. Refet Kayserilioglu

Yazı İşleri Müdürü:
Güngör Özyiğit

Yayın Kurulu:
Güngör Özyiğit
Nelda Bayraktar,
Zeynep Elkâtip,
Hale Ürkmezgil
Özenç Kayserilioglu

Halkla İlişkiler Müdürü:
Tülin Özyiğit

Haberleşme Sorumlusu
Kâzım Erdemoglu
250 42 42

Okur - Abone İlişkileri
Kâzım Erdemoglu
252 85 85

Yönetim Yeri:
Aydede Caddesi
Kıvılcım Apt. No. 4/5
80090 Taksim/İSTANBUL
Tel: (0212) 250. 42. 42.

Yazışma Adresi:
SEVGİ DÜNYASI

P.K.471-Beyoğlu-İST.
80090

Mizampaj ve
Teknik Danışman
Hale Ürkmezgil

Dizgi:
Özenç Dizgi

Baskı
Form Matbaacılık
613 88 25 - 613 89 73

Fiyatı: 900.000 TL
Yıllık
Abone:10.000.000TL
Yurt Dışı: 15.000.000 TL.

İ Ç İ N D E K İ L E R

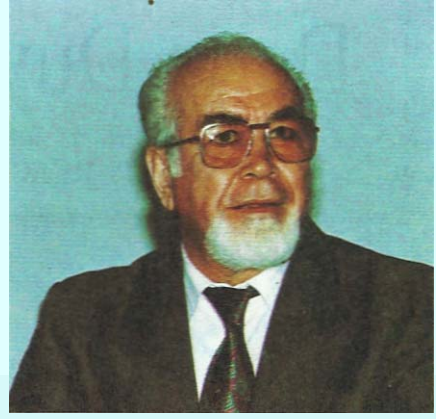
Sevgili Dostlar	
Dr. Refet Kayserilioglu	1
Ruh Gerçek Gücünü	
Derin Duyguda Gösterir	
Dr. Refet Kayserilioglu	2
Gönül Gözüyle	
Güngör Özyiğit	7
İnsani Değerler	
Dr. Bedri Ruhselman	9
Sanki Ömrüne	
Ömür Katılmıştı	12
Gözle Görülen ve	
Görülmeyen Ordular	
Nezihat Taşar	14
Geleceğimizi Yok mu Ediyoruz?	
Seyhun Güleçyüz	16
Esinler	
Olgay Göksel	20
Gönül Kapıları	
Çev:Acar Doğangün	21
Yolculuk	
Çev:Acar Doğangün	26

MILLENIUM DOSYASI BİN YILIN BİRİKİMİ (1301-1400)

Spekülasyon ya da Ortaçağ'da Felsefe	33
İlâhi Komedyâ	35
Günah Keçisi Yahudiler	36
Osman Bey'in ve Osmanlılar'ın	
Önlenemeyen Yükselişi	37
Karanlık Çağın Kâbusu Kara Ölüm Veba	39
Özgün Bir Türk Kurumu: Ahilik	40
Hayatımız Mizah	
Güngör Özyiğit	48

Sevgili Dostlar

Her zaman söylediğimiz, formül halindeki temel gerçekler var. Son olaylar, o temel gerçeklerin doğruluğunu bir kez daha ortaya koydu. **“Kötülük Dönücüdür”** ve **“Aldattığını zanneden aslında aldanandır.”** Hizbullah kötülüğünün arkasından, Uğur Mumcu'nun ve Ahmet Taner Kışlalı'nın katilleri de yakalandı. Her üç dini kisveli kötülük çetesinin arkasındaki İran parmağı da ortaya çıktı. Kimbilir daha ne gibi kötülüklerin ortaya döküldüğünü göreceğiz!.. Kötülük ergeç yapana dönüyor. Kimsenin yanına

kâr kalmıyor. Kötülüğü yapanlar kanunlar karşısında cezalarını çekecekler. Daha sonra onların kendi iç dünyalarında çekecekleri azaplar, pişmanlıklar ve gözyaşlarına sıra gelecektir. Sonra da İlâhi düzenin onlardan hesap sorması başlayacaktır. **İyilik yolunda, sevgi ve hizmet yolunda gidip mutlu olmak varken, kötülük yoluna sapıp azapların, ıstırapların kapısını açmak akılsızlık ve bilgisizlik değil midir?**

Aldattığını zannedenler de bir süre her şeyin onların yararına olduğunu sanırlar. Ama aldananlar uyanmaya başlayınca, onların foyası ortaya çıkar ve kimse onlara güvenmemeye ve sevmemeye başlar. Elbette aldatmak da bir büyük kötülüktür.

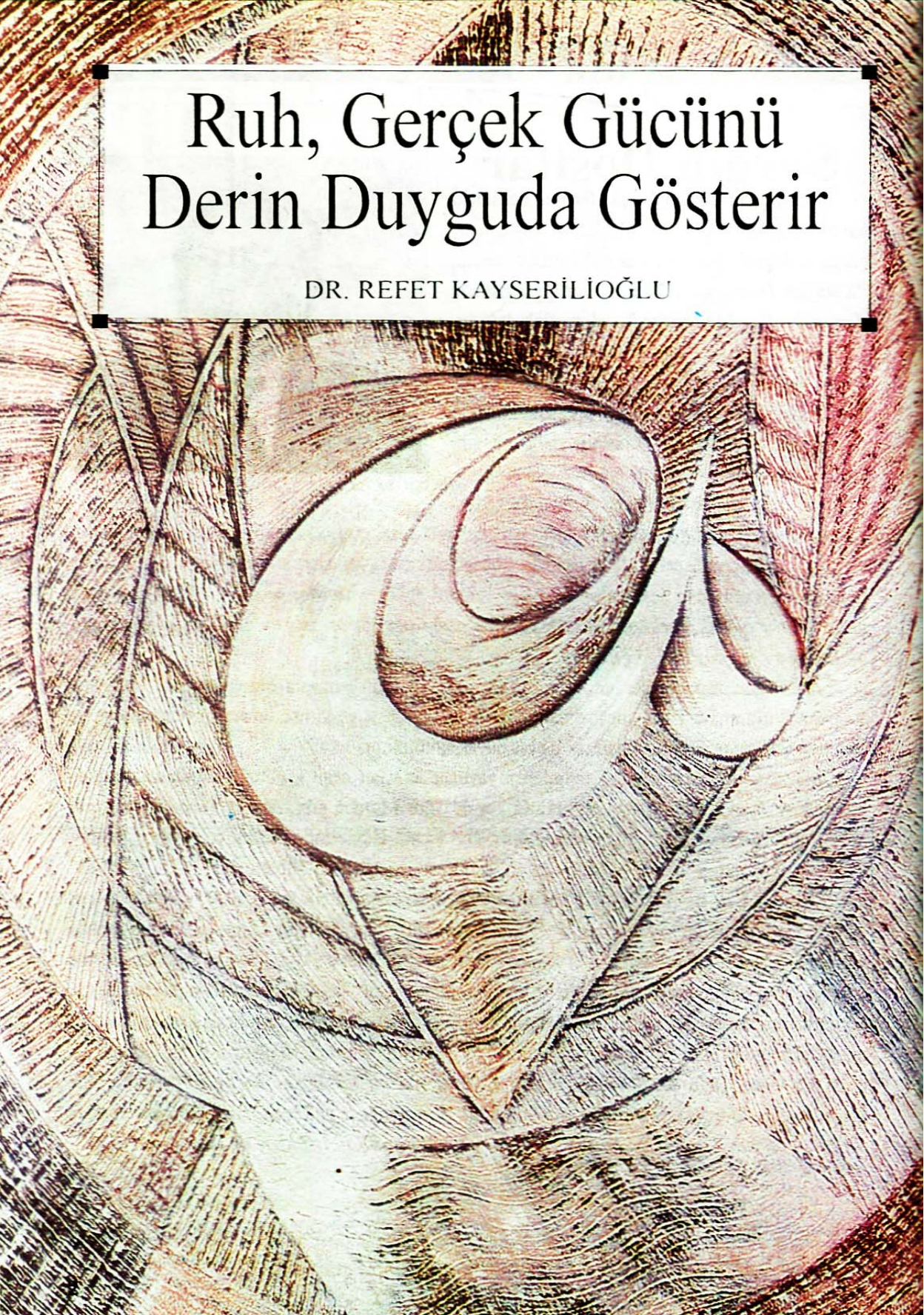
İran'daki mollalar da dini rejimlerini yaymak için her çeşit kötülüğü yapmakta sakınca görmediler. Kendi ikiyüzlüklerini ortaya koyan Uğur Mumcu gibi, Ahmet Taner Kışlalı gibi değerli aydınlarımızı elleri titremeden öldürttüler. Kendi ülkelerinde de pek çok aydını, değerli insanları yok ettiler. Ama kötülük onlara da dönmeye başladı. Elbette biz bütün İranlıları suçluyor değiliz. Bu kötülükleri yapan, kendi buyruklarını ve çıkarlarını yürütmek için vicdanları sızlamaayan o cahilleri, o bilgisizleri suçluyoruz. Allahın adını ve O'nun kutsal sözlerini de kendi kötülüklerine âlet edenleri kınıyoruz. İran'da bu kötü işleri yapan, kendilerine Allahın âyeti adını veren cahillerin uyanma zamanı geldi, herhalde. Onlar yaptıkları kötülüklerin kendilerine dönmeye başladığını görünce çok şaşıracaklardır. Sonra da kimseyi aldatmadıklarını görecektirler. Dileriz ki, uyanmaları gecikmez ve azapları, pişmanlıkları artmaz.

Biz kimse için kötülük dilemeyiz. Çünkü her insan bizim öz kardeşimizdir. Biz burada temel gerçekleri ve ilâhi esasları bildirerek uyarırız yalnızca. Bir işin içinde yüzde bir bile kötülük varsa o iş kötüdür. Kötü niyet, kötü maksat, iyilikleri de siler süpürür.

En derin sevgilerimle
Dr. Refet Kayserilioğlu

Ruh, Gerçek Gücünü Derin Duyguda Gösterir

DR. REFET KAYSERİLİOĞLU

DUYGULARIN BEDENE ETKİSİ

Bir şeye çok üzüldüğünüz zaman iştahınız kesilir, hiçbir şey yapmak istemez, hep üzüldüğünüz şeyi düşünürsünüz. Kendinize aklınızla yön verip, üzüntüden çekip çıkarmayı akıl etmezseniz, öylece üzüntülü düşünce ve duygulara daha çok gömülürsünüz. Böyle durumlarda duygular düşünceleri davet eder, olumsuz düşünceler de yeni üzüntülü duyguları çağırır. İnsan derdini öylece büyütür gider. Sürgit devam eden üzüntüler, kızgınlıklar ve korkular da bedende bir takım bozukluklar yapmaya başlarlar. *Psikosomatik dediğimiz, ruhsal sebebe bağlı hastalıklar böyle oluşur.* Psikosomatik hastalıklarda duygular belli ki, beden işleyişine, kimyasına veya dokusuna

etki yapmakta, zayıf olan yerde bir bozukluk veya hastalık ortaya çıkarmaktadır. Meselâ midede, bağırsakta yaralar (ülser) olmakta, ya da daha hafif şekliyle gastrit, kolit denen, mide veya bağırsak nezlesi diyeceğimiz iltihabi durumlar oluşmaktadır. Yahut da sıkça görülen çarpıntılar, sinirsel baş ve beden ağrıları, tansiyon bozuklukları, iştahsızlıklar, uykusuzluklar görülmektedir.

Buna mukabil neşeli duygular, sevinçler, sevginin verdiği mutluluklar,

inancın verdiği huzur ve güven, hayatını belli bir işe, belli bir gayeye veya belli bir çalışmaya bağlamanın verdiği düzenli yaşam, bedene iyi, olumlu duyguların hakim ve etkili olmasını sağlar. Neşeli, huzurlu, mutluluk dolu duygular, düzenli ve gayeli bir yaşamın verdiği canlılık, bütün organlar için ve beden için

hayat veren, sağlık veren bir iksir (şurup) gibi etki yapar. Yaşamı boş geçirmemesi, belli bir yaşam gayesi olması, kişiyi, ne yapacağını bilememenin sıkıntılarından kurtarır. Günlük yapılması gerekli işleri dert gibi görmeden, onları şevkle yapmak, huzur kazandırır.

Meselâ bir insanın sabah temizliğini, erkekse tıraşını, kadınsa makyajını yapmayı gözünde büyüt-

memesi, ibadetini yapıyorsa, yasak savar gibi değil de, Yüce Sevgili'yle buluşma heyecanını taşıyarak yapması gerekir. Günlük işleri, kadınların ev işlerini, erkeklerin dışarıdaki kazanç işlerini angarya gibi, savsaklayarak yapmaması, gönülde iyi, olumlu duyguların doğmasını sağlar.

İYİ YAPILAN İŞ,

KÖTÜ YAPILAN İŞ

İngilizlerin güzel bir atasözü vardır: "Eğer bir iş yapılmaya değerse, mutlaka

iyi yapılmalıdır” (If a thing is worth doing, it is worth doing well) derler. Yalnız iyi yapılmalı değil, aynı zamanda severek, neşeyle, sevinçli bir şarkı okur gibi yapılmalıdır. O zaman o iş sıkıntı vermez, dert olmaz, kısa sürede yapılır ve güzel yapılır. Öyle yapılan bir işin de sağlık için yararı büyük olur. Böyle işlerin hem beden için, hem ruh için katkısı büyüktür.

Bir hanım düşünelim, ev işlerini yapmak istemiyor.

Yapacağı başka bir işi de yok. Ev işlerini kötü görüyor, adi işler olarak görüyor. Ev işini yaparken kendisini hizmetçi gibi tahayyül ediyor. O işler ona batar, rahatsız eder o zaman. Diyelim ki, maddi durumları elverişli oldu da bir hizmetçi tutular. Bütün o pis dediği işleri hizmetçi yaptı. Hanıma yapılacak ne kaldı? İnsan boş duramayacağına

göre berbere gidecek, terziye gidecek, sürekli alışveriş düşünecek, TV seyredecek, ama aradığı huzuru bir türlü bulamayacaktır. Çünkü yaptığı şeyler, ruhuna huzur verecek, planlı, gayeli işler değildir. Vakit öldürmek için icat edilmiş şeylerdir. Ve bunlar ruhu tatmin etmez. Hele bir şeyler öğrenmiyor, bilgisini, tecrübesini artırmıyor, gönlünü arıtmanın gereğini duymuyorsa ve kimseye de bir hayrı, katkısı olmuyorsa, hayatı büsbütün boş geçiyor demektir. O boşluğun verdiği

sıkıntıyı dedikodu yapmakla, onu bunu çekiştirmekle gidereceğini sanacak, daha koyu bir sıkıntı batağına batacaktır.

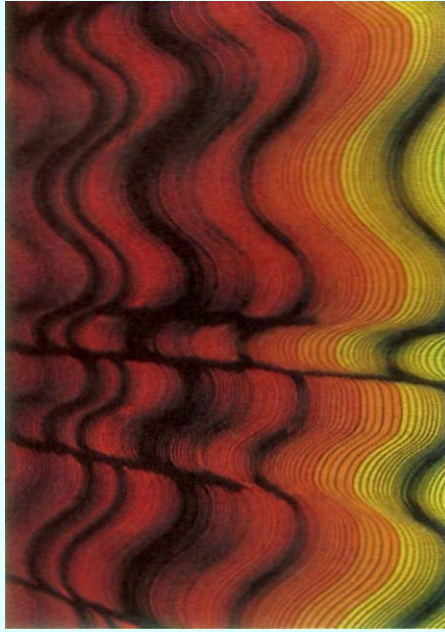
Aynı şekilde bir adam düşünelim.

Bir işte çalışıyor, ama çalıştığı işi sevmiyor. O iş onun geçimini sağlıyor ama, o kendisini çok daha üstün işlere lâyık görüyor. Daha üstün işlere geçebilmek çaba ile, sürekli çalışmayla, bilgi ve tecrübesini artırmayla ve her eline aldığı işi, en iyi yapmakla olur.

O adam, hiç böyle sıkıntılara girmek niyetinde değil. Ya iltimasla, ya hile ile, ya amirlere dal-kavukluk yaparak ya da iyi çalışanların ayağını kaydırarak bir yerlere varmak istiyor. Çoğu zaman istediğini elde edemeyince de, sabahtan akşama ona buna kızarak, şanssızlığından yakınarak, hayatını kötüleyerek vakit geçiriyor. Bu in-

san huzurlu ve mutlu olabilir mi? Yükselir mi? Akşam evine neşe ve sevinç götürebilir mi? Yoksa eve de sıkıntı mı taşır, evde de bitmeyen bir hırgürün kapısını mı açar?

İnsan, hayatın ciddiyetini kavramalı, severek çalışmalı, yapması gereken işleri bir dert gibi, bir belâ gibi görmemelidir. Çalışmayan insan, sağlıklı ve mutlu olamaz, uzun yaşayamaz. Hele sevmeden çalışmak, sevmeden iş yapmak, yıkıcı ve zehirli etkiler yapar.

GÖNÜLDEN AKLA GELEN NEŞE

Gönülde huzur, neşe ve mutluluk varsa, insan doğru yolda demektir. O, çalışmayı, bilgi edinmeyi, düşünmeyi ve her çeşit işi isteyerek, severek yapar. Gönülünde huzuru ve tatmini her zaman duyar. O zaman o insanın gönlünden aklına sürekli bir neşe ve huzur akar. O zaman o insanın akli daha dengeli, daha güzel ve daha derin çalışır. Yenilikleri ve güzellikleri daha kolay bulur. Gönülden akla neşenin gelebilmesi için insanın dünyadaki yaşam gayesine uygun düşünmesi ve yaşaması gerekir. Dünyada yaşadığımız, Yaratanın insan için çizdiği yolda, O'nun gösterdiği doğrultuda olmak zorundadır. O, insanın dünyada bilgi ve tecrübelerini artırarak aklını geliştirmesini, iyilik eden ve insan kardeşlerine hizmet eden olmasını

istiyor. O, insandan, haklara saygılı olmasını, çalışmalarını ibadet gibi ciddi, düzenli ve severek yapmasını istiyor. O, insandan, önce kendisini, sonra tüm insanları, tüm varolanları ve Yaratanını sevmesini istiyor. Kendisiyle ve tüm insanlarla ve Yaratanıyla barışık olan insan, hızla gelişir, huzurlu ve mutlu olur. Tanrının dilediği değerli insan, üstün insan, bunlarla olunur. Ve o insan, Yaratanı doğru yükselir.

Varoluşun gayesine uygun yaşa-

yanlar için çalışmak bir angarya, bir dert değildir. Yapılması gereken hiçbir iş, pis ve çirkin değildir. İşin temiz, yararlısı, iyi yapılanı, severek yapılanıdır.

İşin kötüsü, pisi, sevmeden, istemeden, lânetleme yapılanıdır. İnsan dünyada niçin yaşadığını bilir, aklını ve gönlünü de o gayeye ayarlarsa, her iş o insan için güzel olur, severek yapılır. Severek yapılan işler ise, güzel duyguları hasil ederler. İşte o zaman akıl, gönüldeki neşeden, huzurdan ve mutluktan beslenmeye başlar.

DERİN DUYGUDAKİ GÜÇ

Derin duygu, ruhun bütün enerjisini, bütün güçlerini ve bütün yeteneklerini tek bir duygu üzerinde yoğunlaştırmasıyla oluşur. Derin duygu, neşeli, mutluluk verici olabildiği gibi, üzüntü-

lü, karamsar, ümitsiz ve mutsuzlukların en büyüğünü verici de olabilir. Derin duygunun oluşumunda düşüncelerin ve tahayyüllerin (imge, imaj) etkisi büyüktür. Kişinin büyük sevinç ve mutluluk veren bir olayla karşılaşması veya büyük üzüntü ve sıkıntı veren bir olayla karşılaşması derin duygunun oluşumuna yol açabilir. Böyle büyük üzüntü ve sıkıntıyla bir gecede saçları ağaran veya büyük kalp, mide v.s rahatsızlığına uğrayan insanlar vardır. Aynı şekilde mutluluk ve sevinç veren bir

Büyük öncüler,
insanlar için
derin üzüntüleri
ve derin duyguları
ve sevgileri
duyabilen
kişilerdir.

olayın oluşu da kişiyi, her yönden daha güçlü ve sağlıklı yapabilir. *Demek ki derin duygunun olumlu ve olumsuz şekilleri vardır. Bunların oluşumunda kişinin aklının, bilgisinin, iradesinin ve geçirdiği tecrübelerin etkileri büyüktür.* Kişi iradesini kullanmayı başararak olumsuz derin duyguları frenleyebilir. Olumlu derin duyguları da artırabilir.

Duygu, yaratıcılığın motorudur.

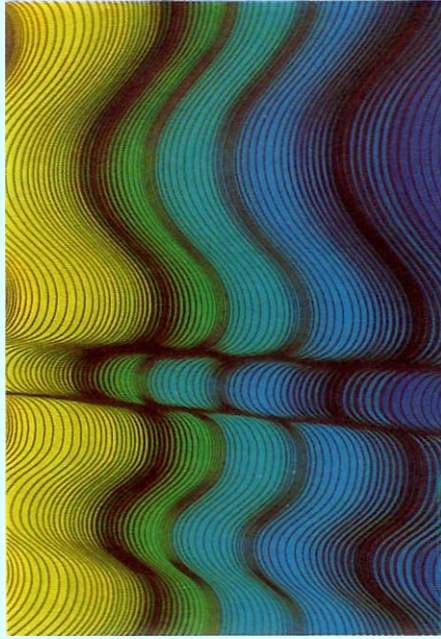
Duygusunu akıl, bilgi ve iradesiyle olumlu yönde yönlendiren kişi, büyük eserler meydana getirebilir. *Derin duyguyla, sevgiyle ve bilgiyle yapılan eserler, şaheserler olurlar.* O eser, bir resim bir heykel, bir müzik parçası bir edebi eser veya bir mimari eser olabilir. O eserde sanatkârın derin duygusu, yoğun düşüncesi ve büyük sevgisi varsa, onu seyredenler veya dinleyenler aynı derin duyguyu ve aynı coşkunu sevgiyi alırlar; hayran kalırlar. *Aslında üstün eserler, büyük sevgi verilen, derin duygu ve engin bilginin marifetidir.* Derin duygunun ve büyük sevginin, engin geniş ve köklü bir bilgiyle desteklenmesi gerekir.

Duygu, bir yönüyle gönlün bir titreşimidir. O titreşimler hassas gönüllerde, benzer titreşimleri hasıl ederler. Öylece duygular, insandan insana geçer. Duyguları gelişmiş olanlar, başkalarının duygularını daha kolay alabilirler. Geri, kötü-

lük düşünen ve kötülük yapan insanların duyguları da gelişmemiştir. Onlar dar bir alanda dolaşır dururlar. Başkalarının duygularını, acılarını ve sevinçlerini alamazlar. Onun için acımasız olurlar. Onlara duygusuz insan denir.

Derin duygu, köklü bir inancın da yapı taşıdır. Köklü inancın diğer bir yapı taşı doğruluğuna kuşkusuz olarak emin olunan sağlam bir bilgidir. Gönlü-

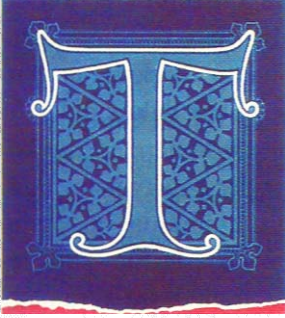
müz doğruluğu, yararlı olduğu, gerekli ve zorunlu olduğu bilinen bir bilgiye derin duyguyla ve sevgiyle sarılınca, o bizim için mutlaka uyulması gereken köklü bir inanç olur. İnanç gönülde oluşur ve gönlü yönlendirir. Öyle bir inanç, yükselmeyi, arınmayı ve üstün insan olmayı hızlandırır. Yalnız kişinin, gelişen bilgi ve tecrübeleriyle, inancında iyiye doğru

sürekli rötuşlar yapması gerekir. Yoksa inancı zamanla donuk, durağan bir hal alır. Kişinin gelişmesine fren olur. Onun için inancın uyanık olması, yani bilgi ve tecrübelerle sürekli gelişmesi gerekir. *İnsan derin duygusuna, doğru bilgisine ve köklü inancına etki yapabilecek, onları bozabilecek kötü etkileri çevresinden sürekli alabilir.* Onun için duyguların, inancın ve bilgilerin sürekli tazelenmesi ve geliştirilmesi gerekir, uyanık olunması, kontrolün bırakılmaması icap etmektedir.

Gönül Gözüyle

İnternette Derleyen: Güngör Özyiğit, Psikolog

Tanrı'yı herkes arar ama çok azı O'nu bulur. Aslında gerçek her zaman ortada durur. Ne var ki gözler görmek istediğini görür. Bir seminerde şöyle bir test uygulanır: Bitişik sözcüklerden oluşan bir cümle, birkaç saniye gösterilir. Sonra da izleyenlerden gördüklerini seslendirmeleri istenir. Bir blok halinde verilen cümle şu: **THEGODISNOWHERE**.

Katılımcılardan büyük bir bölümü bu cümleyi: "THE GOD IS NO WHERE" yani "TANRI HİÇBİR YERDE DEĞİL" diye okurlar. Yalnız gözleri ile değil, yürekleriyle de bakan az sayıda insan ise, aynı cümleyi, "THE GOD IS NOWHERE" yani "TANRI ŞİMDİ BURADA" diye okurlar. Görüldüğü veya görülmediği gibi gerçek her yerde ama gören nerede?

SEVGİNİN OLDUĞU YERDE

Tanrı'yı bulmak için, önce aramak gerek. Akılla araştırmak, sorup sormak; sonra da gönlümüze dönüp bakarak, kendimizi tanımaya çalışmak. Bakarsınız biz O'nu ararken, O bizi bu-

luyor. Tıpkı Tommy'yi bulduğu gibi...

Tommy uzun saçlı, zeki bir öğrenci. Okulda "İnanç Tarihi" dersi veren öğretmenini hemen her seferinde soru yağmuruna tutar. Tanrı'ya inanmayı zayıflık zannederek, gençliğinin verdiği cüretle kıyasıya tartışır. Kafa tutmayı, hiçbir otoriteye boyun eğmemeyi üstünlük sanır. Öylece içindeki isyanları dışa yansıtır. Ama yok saydığı Tanrı'yla boğuşmaktan da kendini alamaz. Okulu bitirdiğinde, giderayak alaylı bir kibirle öğretmenine sorar: "Günün birinde Tanrı'yı bulacağıma inanıyor musunuz hocam?" Öğretmen: "Hayır" der yumuşak, anlayışlı bir tonda, bu sataşmalı soruya. "Yaa.." diye diretir Tommy ve daha da küstahlaşır: "Oysa ben senin dersinde Tanrı'yı pazarladığımı sanıyordum hocam." Öğretmen baba gibi bir sevecenlikle, omuzuna elini koyar ve gözlerinin içine bakarak. "Tanrı'yı bulabileceğini düşünmüyorum Tommy" der ve ekler: "Ama O, seni bulacak bir gün, buna eminim."

Tommy bu söze omuz silkerek yürür gider. Aradan birkaç yıl geçer. Ölümcül bir kanser olan Tommy'nin yaşam, yolunu keser. İyice zayıflar, gücü kuvveti azalır. Kemoterapiden o uzun saçları da dökülür. Ama gözleri hala canlı ve pırıl

pırıldır. Bir gün okula uğrar ve öğretmenine içini açar, derdini döker. “Birkaç haftalık ömrüm kalmış hocam” der. Öğretmen merakla sorar: “Sadece 24 yaşında olmak ve az bir süre sonra öleceğini bilmek nasıl bir duygu?” Tommy gayet sakin ve emin bir halde cevaplar. “Daha kötüsü de olabilirdi hocam. 50 yaşında olmak, kafayı çekmek, kadınlarla gezip tozmak ve bütün bunları yaşamak sanmak gibi...” Daha sonra okula asıl geliş nedenini açıklar.

“Okulun son günü size Tanrı’yı bulup bulamayacağımı sormuş, “Hayır” yanıtını alınca şaşırılmışım. Sonra “Ama O seni bulur” dediniz ve içime su serptiniz. İşte bunu çok düşündüm. Doktorlar ciğerimden parça alıp da kötü huylu olduğunu söylediklerinde Tanrı’yı aramak ve hayatı sorgulamak ciddi bir iş oldu birden. Sabahlara kadar dua ettim. Ömrümün geri kalan kısmını iyi şeyler yaparak, daha değerli ve önemli şeyleri öne alarak yaşamaya karar verdim. O zaman gene sizin bir sözünüz geldi aklıma: “En büyük mutsuzluk sevgisiz bir hayat sürmektir. Bundan daha kötüsü de bu dünyadan sevdiklerine ‘Seni seviyorum’ diyemeden gitmektir” demiştiniz. Son günlerimde bu eksikliği gidermeye gayret ettim. İşe en zorundan babamdan başladım. Her zamanki ciddiyeti ve mesafeli haliyle gazete okuyordu. Yanına sokuldum. Konuşmak istediğimi söyledim. ‘Peki konuş’ diyerek gazetesini biraz indirdi. ‘Baba’ dedim ‘Seni seviyorum. Bunu bilmeni istedim! Elinden gazetesi düştü. Şaşırdı, bir tuhaf oldu. Ve ilk kez bana sarıldı. Birlikte ağlaştık. Sabaha kadar konuştuk. Aynı

şeyi daha kolay bir şekilde, annem ve kardeşimle de yaşadık. Bunu yapmak, bir mucizeyi gerçekleştirmek için neden bu kadar geç kaldığımızı hayıflandık. Dedğiniz doğru çıktı. Tanrı hemen orada, yanbaşımızda, daha doğrusu içimizde duruyordu. İşimiz düştüğünde, kendi çıkarımız için yalvarıp yakardığımızda değil, kendimizi unutup, başkalarını düşünüp sevdiğimizde, O bizi buluyordu..”

“Tommy” der öğretmen coşkuyla: “Sen çok önemli şeyler söylüyorsun tüm insanlığa. Tanrı’yı bulmanın en emin yolunu anlatıyorsun. O’nu sadece ihtiyacın olduğunda aramak işe yaramaz, ama hayatını sevgiye adar ve açarsan, O gelir seni bulur. Bunu anlatıyorsun, farkında mısın? Tommy, ne olur bana bir iyilik yap, bunları gelip sınıfta da anlat.”

Bunun üzerine bir gün kararlaş-tırılırlar. Ama Tommy o gün gelmez gelemmez. Çünkü dünyası değişmiş yeni bir yolculuğa çıkmıştır, inandığını daha net görmek üzere.

Zaten gelemeyeceğini önceden his-seder ve “Benim yerime, siz onlara anlatır mısınız hocam?” der. Öğretmeni de aynen anlatacağını bildirir ve öğrencilerine şu mesajı verir:

İnsanlara “Seni seviyorum” demek için ölümü beklemeye gerek yok. Bunu hemen, şimdi yapabiliriz. Eğer yaparsak, hayatımız güzellik ve kutsallık kazanır. Sevgilerimizi hep yarınlara ertelersek, belki de onu yaşama olanağını bir daha hiç bulamayabiliriz. Sevgiyi günlük yaşamımıza geçirebilirsek, kendimizi ev-rensel doğruların ritmine uydurabilirsek, gönümüz sevgi ile dolu olur ve işte o zaman Tanrı da bizi bulur...

İnsani Değerler

Dr. Bedri Ruhselman

Bundan bir süre önce gazetelerin birinde bir haber vardı: İngiltere’de bir adam bir kediyi kalorifer ocağına atarak yaktığı için üç ay hapis cezasına çarptırılmıştı.

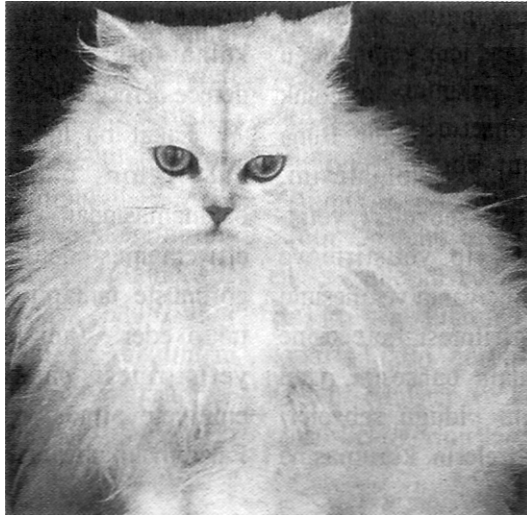
İlk bakışta basit gibi görünen bu olay, her olayda olduğu gibi birçok mânâlarla doludur. Bu mânâların bir kısmı otomatik hareketleri ifade eder; diğer bir kısmı da o otomatik hareketlerin derinlere doğru giden izlerini taşır.

Hayvanlara zulüm yapanlar hakkında anlaşılıyor ki İngiliz adalet mekanizmasında kanuni bazı yaptırımlar var ve

bunun içindir ki kedi katili olan adam hapse mahkûm edilmiştir. Fakat acaba İngilizler hayvanlar hakkında, hayvanların korunması hakkında hangi tesirler altında böyle bir harekete lüzum hissetmişler? Ve acaba onlar böyle yapmakla gülünç veya manâsız bir harekette mi bulunmuşlar?

İşte bu düşünceler bizi bu yazıyı yazmaya yöneltti.

İnsanlar antropomorfist bir görüşle her şeyi daima kendilerine yönlendirme eğilimi gösterirler. Bu arada bütün hakları da kendi tekellerine almaktan da geri

durmazlar. Böylece hayvanların korunması zorunluluğu ve bu zorunluluğun gereklerini yerine getirmek birçok kimse- nin aklına bile gelmez.

Kâinatta canlı diye ayrılan ve tekâmül tezahürleri gösteren bütün varlıklar aynı öneme sahiptirler ve bunların hiç birisi önem bakımından asla diğerinden daha ilerde değildir. Ve hiçbir varlığın kâinat düzeni içinde oynadığı rol, görev bir tarafa bırakılmak şartıyla diğerinden daha çok önemli değildir. Eğer canlı varlıkların kâinat içinde ayrı bir hayat geçirmekte olduklarını sanmış olsaydık böyle bir fikri ortaya atmaya hiç de lüzum görmezdik. Halbuki daima tekrarlandığı gibi, bütün diğer varlıklarla alâkasını kesmiş tek başına yaşayabilen hiçbir varlığın kâinatta mevcut olamayacağını kabul etmiş bulunuyoruz. Ve bu böyledir de. Bu noktayı biraz açıklamak için basit fakat oldukça detaylı bir misal vermek istiyoruz.

Bir bahçıvan düşünelim ki bütün hayatını küçük bahçesinden almış olduğu ürünün bedeliyle temin etmekte ve çocuk çocuğunu onunla yaşatabilmektedir. Buna nazaran o, bahçesindeki domatesini, soğanını, özetle hangi sebzeleri yetiştiriyorsa onları besleyip yetiştirmeye mecburdur. Çünkü bahçıvanın ve ailesinin hayatı onların yetiştirilmesi derecesine bağlıdır. Eğer bu adam bahçesini, yani yetiştirmekle sorumlu olduğu sebzeleri ihmal eder ve o sebzelerin kurumasına

meydan verirse o sene ailesiyle beraber aç kalır. Bahçıvan satacak sebze bulamaz, para kazanamaz ve aç kalmak tehlikesine maruz kalırsa ne olur? Belki bünyesi zayıf olan çocuklarından birisi hastalanır, ailesi perişan olur kendisi sefalete düşer. Ve bunun neticesinde de belki başkalarına zarar verici hareketlere meyil eder, hırsızlık yapar, fena yollara sapar. Bir ailenin böyle fena yollara sapması o ailenin bir organ halinde yaşadığı büyük cemiyet organizasyonu içinde elbette az veya çok büyük bir boşluk açmakta gecikmez. Peki buraya kadar verilen görüşler görünürde olan şeylere aittir. Bir de bu cemiyet organizasyonunun bağlı bulunduğu daha büyük bir dünya organizasyonu da vardır ki küçük cemiyette açılacak en küçük bir boşluğun tesirinden o büyük organizma asla bağımsız kalamaz. Dünya varlıkları kâinat bütünü- nün içinde ondan ayrılmaz parçalardır. Yani dünya organizmasında meydana gelecek hiçbir hadise yoktur ki bütün kâinat organizasyonunun organlarına derece derece tesir etmiş olmasın.

Fakat bu hikaye nereden çıktı? Bir bahçıvanın, bahçesindeki dereotuna bakmamasından ve onun hayatını idame ettirememesinden! Bahçıvanın bu hali görünüşte tamamiyle otomatik bir seyir takip eder. Yani bahçıvanın dereotunu yetiştirmesi sanki sadece geçimini emniyete alması içinmiş gibi görünür. Fakat hakikatte iş hiç de böyle değildir.

Ve burada bahçivanın bahçesine bakmasını zaruri kılan sebepler yukarıdakinden çok daha derin ve detaylı gayelere matuftur. Dünyada bitki hayatında tekâmül etmek ihtiyacında bulunan sayısız varlık mevcuttur. Ve bunların tekâmüllerine yarayacak bedenlenme vasatlarının dünyada mevcudiyeti gerekmektedir. İşte nebat halinde görünen bu vasatlar, hakikatte nebat bedenleri içinde gelişmeye muhtaç nisbeten basit varlıkların gelişme vasıtalarıdır. Ve elbette yeni doğan bir çocuğun insan eli ile yetiştirilmesi gibi bazı bitkiler de yine insan eli ile yetiştirilmeye muhtaçtırlar. Varlıkların tekâmülünden gene varlıklar sorumludurlar. Tekâmül, varlıklar arasında birbiri ile yardımlaşarak ve elbirliği ile mümkün olur. Bütün kâinat varlıkları zorunlu ve gerekli olan tekâmülleri yolunda birbirleriyle her noktasında kenetlenmiş bir işbirliği halindedirler. Bahçivan bu işi yaparsa, ancak karnını doyurmak için yapar ve yaşamak zarureti onu bu mecburiyete ister istemez sürükler. İşte otomatik faaliyet. Bu tekâmülün ağır, çetin, fakat zorlayıcı bir yoludur.

Fakat bir de var ki, varlıklar birbirlerinin tekâmül ihtiyaçlarını açık bir idrakle görerek bilhassa o ihtiyacı karşılamak için yani diğer varlıkların tekâmüllerine hizmet etmek maksadiyle birbirlerine yardım ederler. Genellikle

belirli bir tekâmül merhalesini henüz aşamamış bulunan varlıklar bu gruptandır. Onlar otomatik planda yaşarlar. Planın idrakli tatbikçileri ise rahat rahat ancak insanüstü varlıklar sırasında yer tutmuşlardır.

Fakat otomatik faaliyet planında da özellikle idrak seviyesi nisbeten yükselmiş insanlar arasında tam idrakle olmasa bile, yani gerçek amaç bütün açıklığı ile idrak edilemese bile az çok ve tekâmül oranında kuvvetli sezgilerle yardım işlerinde kendi özel menfaatlerinden taşarak diğergâmca hislerle hareket etmek gereğini kabul edecek seviyeye varmış bulunanlar da vardır ve dünyada günden güne de çoğalmaktadır. İşte yazımın başında arzettiğim İngiltere'deki kedi katiline ceza tayin eden insanlık hali bu sonuncu durumun açık bir örneğidir.

Evet kedi de bir varlıktır. Ve o da tıpkı bir insan gibi, fakat kendi sınırlı çapında tekâmül etmektedir. Ve bunun için onun da tıpkı diğer varlıklar gibi yaşamaya, olaylar içinde yoğrulmaya ihtiyacı vardır. O halde o da bu dünya ortamında bakılmaya muhtaçtır. Hele muhakkak ki keyfi olarak insanlar tarafından telef edilmemeleri lâzım gelir. İşte sebeplerini çok derinlerde aramadan makul bir düşünce ile hakikatin bu kadarını dahi görebilen insanlar böyle hareket etmişler ve kediyi ocakta yakan şahsı suçlu görmüşlerdir.

Sanki Ömrüne Ömür Katılmıştı

Hem yarın ölecekmiş gibi hem de hiç ölmeyecekmiş gibi yaşamayı tavsiye eden sözler zaman zaman duyulsa da, “ne kadar doğru söylenmiş” denir; ama buna rağmen ölümden söz etmek tatsız gelir. Ondan bahseden, ölüm hakkında konuşan birisinin sözü hemen kesilir, sanki bir uğursuzluğu defetmek istercesine çabuk çabuk “Nereden çıktı şimdi bu lâflar, şurada güzel güzel yaşıyoruz” denir. Her gün duyduğu, çokça şahit olduğu, yemek, içmek kadar doğal ve hayatın bir parçası olan bu olgu, gündemden tamamen uzak tutulmak istenir.

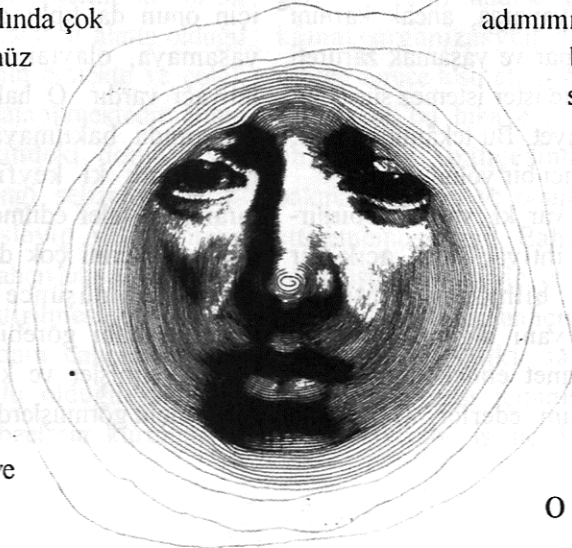
Ama bir gün öyle bir hâl yaşar ki insan, ölümün aslında çok yakınında ya da henüz uzağında olduğunu görür; ondan çıkarıldığı sonucu, bilgiyi tam belirleyememiş olsa da, dile getiremese de, ruhu onu anlar ve hiç unutmaz artık. Bu olağan-dışı tecrübeler, iyi ve hayırlı olmalarına

rağmen, dünyevi detaylara fazlaca gömül-müş, hızını yavaşlatmış, sevilen, korunan insanlara yaşatılır çoğu zaman.

Akıllı, zeki, her şeye kolayca inananmayan, heyecanlı ve sevgi dolu Gülin de yaşadığı böyle bir hâli bizlerle paylaştı:

“Bir akşam Kadıköy’deki büromdan çıktım. Otoparka gitmek için karşıdan karşıya geçmem, bunun için de sadece belediye otobüslerine ait olan tercihli yolu kullanmam gerekiyordu. O sebeple tek yön olan bu tercihli yolu kontrol ettim ve yokuşun sonuna kadar bomboş olduğunu gördüm. Hızlı davranıp tercihli yola ilk

adımımı atmamla birlikte, büyük bir şey beni sıyrırarcasına paltomun yakasına şiddetle çarptı, geçti. Tahminimce bir suçluyu kovalayan ve 100 km üzerinde giden bir polis arabası aynı anda süratle gözden kayboldu. O kadar süratliydi ki

durup bakmaya bile imkânları yoktu. O andan itibaren olayı gören insanlar panik ve şaşkınlıkla bana bakmaya, etrafımda toplanmaya başladı. Oysa ben bambaşka bir şeye bakıyor ve başka şeyler düşünüyordum:

Ben ayakta olduğum halde, yerde yatan ve diğerlerinin görmediği bana bakıyordum, bana şaşkınlıkla bakan insanların görmedikleri... Her şeyin tüm detaylarıyla farkındaydım. Yüzüm kaldırımın kenarına çarpmıştı, yüzüm paramparça olmuştu ve dehşetli bir görünümdeydi. Ta ilerilere fırlamıştım. Asla kapatmadığım çantam ve içindekiler büyük bir alana yayılmıştı. 15 yıl sonra azmedip kazandığım ve büyük bir mutlulukla okuduğum üniversitemin kitaplarını taşıdığım torbam da kitaplarla beraber her yana saçılmıştı. İlk düşündüğüm bir hafta sonra girmem gereken sınavlara giremeyeceğim oldu. Sonra ailemin neler hissedeceğini, arabamın hangi otoparkta olduğunu ailemin bilmediğini ve onu nasıl bulacaklarını, şirketimi şimdi kimin idare edeceğini düşündüm. Sonra da bak işte ben de öldüm, demek bu kadar kolaymış diye düşündüm. Tüm bunlar saniyeler içinde kendime bakarken düşündüklerim.

Otoparka doğru yürümeye başladığımda aslında ölmediğimi, ama kaderimde orada ölmek olduğunu ve bunu bana gösterdiklerini biliyordum.

Hani derler ya ondan sonra dünyevi her şey bana boş geldi diye... Hayır bana hiç öyle olmadı. Tüm detayları düşünmeye başladım. Ya kaderimi değiştirmeselerdi ve ben oracıkta ölseydim... Bana en çok sıkıntı veren şeyler bile öylesine zevkli ve güzel göründü ki gözüme. Çünkü bana maddi ve manevi olarak bağlı olan insanlar vardı ve bensiz hayatları darmadağın olurlu. Hâlâ yaşadığıma

şükredip duruyordum içimden. Ama bir yandan da sanıki başka bir yerdeymişim, aslında burada değilmişim gibi hissediyordum.

Eve gidip olayı anneme anlattım. Benim bu tür şeylere hiç inanimadığımı bilen annem anlattıklarımı ağlayarak dinledi. Olayın üzerinden bir hafta geçtikten sonra, annemle yine bu olanları konuşuyorduk. Annem bir anda hatırlayarak o günün tarihinin 22 Mart olduğunu söyledi. O anda ikimiz birbirimize dehşet içinde baktık ve bu olayın gerçek olduğuna bir kez daha inandık. Çünkü 22 Mart, benim çok yakınım bir insanı 15 yıl evvel kaybettiğim, benim de yıllarca öleceğime inandığım ve bunu her zaman herkese söylediğim tarihi..."

Gülin, herkesin kolaylıkla ve sıklıkla yaşayamayacağı özellikte bir ruhsal olay yaşamıştır. Yaşadığı hem dünyevi duyularına hitap etmiş hem de ruhunun derinliğine işlemiştir. Gülin'in çıkardığı ve dünyevi her şey bana boş gelmedi diye ifade ettiği sonuç, aslında dünya yaşamının ne kadar değerli, fırsatlar ve güzelliklerle dolu ve bir daha kolay kolay ele geçmez bir zaman dilimi olduğu ile ilgilidir.

Çok sevdiği, onun başına gelen her şeyin kendisinin de başına geleceğine inandığı kişinin 22 Mart'ta ölümü üzerine, o da aynı tarihte öleceğine inanmış senelerdir. Bu olayı başka bir tarihte de yaşamış olsaydı, kendisine ilâve bir ömür verildiğini hissedebilirdi. Ancak onun için önemli olan bu bağlantı, onu daha kesin bir şekilde hissedebilmesi için zemin oluşturmuştur. Şu da unutulmamalı ki, keskin hatlarla belirlenmemiş kader planlarımızda bizler için daima yeni fırsatların hazırlandığını ve her birimizin kaderinin de tıpkı kendimiz gibi özgün olduğunu bilerek yaşamalıyız.

Gözle Görülen ve Görülmeyen Ordular

Nezahat Taşar

Hatem Hoca tam 40 sene öğretmenlik, başöğretmenlik yapmış, nice fidanlar yetiştirmiş... Sportmen, keman çalan bir müzisyen... İnsanları, doğayı seven ince ruhlu güzel bir insan.

Hatem Hoca eşimin babası. Çok sevdiğim, saydığım baba kişi. Şu anda 88 yaşında. Bedeninin dinçliğine rağmen, maalesef hafıza kaybı var. Bu yüzden tek başına çıkamıyor sokağa. Her zaman gittiği Öğretmenler Lokaline artık gidemiyor. Çünkü ne yazık ki evini, adresini hatırlamıyor Hatem Hoca.

Geçtiğimiz Şubat ayında, hanımıyla birlikte sokağa çıkmışlar. Halen sportif vücutlu olduğu için, hızlı adımlarla öne geçmiş ve bir anda gözden kayboluvermiş. Haberi aldığımızda beynimizden vurulmuşu döndük. Çünkü cebinde ne para, ne evin adresini, telefonunu bildiren kart, ne de kimliği var. Üstelik hava soğuk mu soğuk, kar yağıyor ve akşam olmakta. Koca Hatem Hoca siyah paltosu, hiç başından eksik etmediği fötr şapkasıyla kararan İstanbul sokaklarında kayıp.

Önce bütün karakol ve hastanelere bildirip adres ve telefonunu bıraktık. Olur da bir hayırsever vatandaş bulur da oraya

bırakır diye. Bir yandan da eşim ve ben arabayla sokak sokak dört dönüyoruz babayı bulmak için. Maltepe, Kızıltoprak arasındaki Sahil Yolu da dahil, her tarafı didik didik aradık. Heyhat ne çare!.. Akşam oldu gece bastırıldı bir karabasan gibi. Babadan ses yok. Maalesef o gece babayı bulamadık. Çektiğimiz ıstırapın tarifi imkansız. Havanın soğuk olması endişemizi daha da artırıyor. Bir kuytuda donup kalma ihtimali bizi kahrediyor. Hiç hatırlamak istemediğim kabus gibi bir gece geçiyor. Ertesi gün de telefonla ve sokak, sokak aramalar devam ediyor. Saatler ilerliyor. Nafile baba yok, yok. Ümidimizi kaybetmek istemiyoruz ama olay vahim. Yine akşam olmak üzere. İnsanın en aciz kaldığı zamanlardan biri. Eşimle dua ediyoruz. “Yüce Yaratanım! O çok iyi bir insandı, böyle bir son olmasın, ne olur onu bize bağışla” diyoruz. İyilerin doğruların gözle görülen ve görül-meyen orduları vardı ya, hadi bu orduları harekete geçirelim öyleyse. İlk önce Dr. Refet Bey’e anlattık telefonda. Babamızın bulunması için Yüce Yaratan’a dua edeceklerini söylediler. Sağolsunlar. Bir anda beynimizde şimşek çaktı bu hayırlı

insanla konuştuktan sonra. Hemen aklı-
mıza gelen arkadaşlara telefonla durumu
anlatıp Yüce Yaratan'dan babamın sağ ve
sağlıklı bulunması için dua etmelerini rica
ettik. Bu telefonlardan sonra tekrar çıktık
aramaya. Artık çaresiz, hastahanelere,
morglara bakalım dedik. Oğullarımla ba-
kacağımız hastahaneleri paylaştık. Onlar
bir tarafa biz bir tarafa yollara düşük.
SSK Hastane Polisi oğluma (bu konuda
ne de olsa deneyimliler) bu tip yaşlıların
daha çok sıcak mekân olduğu için istas-
yonlara gittiklerini, oralara
bakmalarını söylemiş. Oğ-
lum cep telefonundan bize
bildirdi. Bu sefer de ista-
syonları paylaştık aramak
için. Haydarpaşa Gebze
arası hepsine bakacağız tek
tek. Onlar Erenköy'den baş-
lamış, orada yok. Göztepe
İstasyonuna geliyorlar. İsta-
syon binasında bulamı-
yorlar. "Ama içimden bir ses: 'Merdiven-
lerden in, aşağıya trenlerin oraya bak'
dedi" diyor oğlum. Aşağıya turnikleri
geçip iniyorlar. Bir de bakıyorlar ki
dedeleri orada ayakta soğuktan titreyerek
duruyor. Gelecek treni bekliyor. Üç beş
dakika geç gitseler dede trene binecek
gene bulunamayacaktı. İki gündüz bir
gecedir kayıp olan baba, dostlara onun
bulunması için dua etmeleri ricamızdan
yaklaşık 30-40 dakika sonra bulundu.
Onların, hepimizin gönülden dilekleri
kabul oldu. İşte duanın tüyler ürpertici
gücü. Şükürler olsun Yüce Yaratanıma.

Allah'a şükür babayı biraz üşümüş
ama sağ salim bulduk. Evde bayram
sevinci oldu. Ama o her zaman iyimser ve

gülümser halini bırakmamıştı. Bölük
pörçük anlattıkları şöyle idi: "Benim
çocuklar (büyük bir ihtimalle sokak
çocukları olduklarını tahmin ediyoruz)
beni çok sevdiler. Ateş yaktılar, paltomu
kuruttular. Şarkı söylediler, oynadılar.
Beni eğlendirdiler. Benim karnımı doyur-
dular. Çok iyiler onlar. Polis kovaladı,
sonra beni sıcak yere getirdiler"

O sokak çocukları, yavrular, baba-
mızın karda ıslanan paltosunu ateş yakıp
kurutmuşlar. Fötr şapkasının yerine ba-
şına yün bere geçirmişler.
Ayaklarına kalın çorap ve
altı kalın bot giydirmişler.
Parasız, pulsuz, aç, ıslak
tanımadıkları bu yaşlı ada-
mı sahiplenip, yedirip, içi-
rip, giydirerek onun hayatta
kalmasını sağlamışlar. Al-
lah onlardan razı olsun ve
toplumumuza bağışlasın.

Sevgili dostlar. Bu
olaydan alınacak epey dersler buldum
kendime. Mantık-duygu dengesinde
duygularımın daha öne geçtiğini far-
kettim.

İçime akıttığım gözyaşlarım, sabaha
kadar uyuyamayışım, ikinci günün sonuna
doğru panik haline gelişim bunu göste-
riyordu. Eşimin metaneti, Yaratan'a tesli-
miyeti bana ikinci bir dersti. Yapılacak ne
varsa yapıp, sabırla sükûnetle bekledi. Ve
de o hayırlı dostların hayır duaları... Bu
dualardan yarım saat gibi kısa bir süre
sonra dileklerin kabulünü görmek
müthişti.

Esirgeyen, Koruyan Yüce Rabbime
şükürler ediyorum. Gözle görülen ve gö-
rülmeyen ordularına da.

Geleceğimizi Yok mu Ediyoruz?

Seyhun Güleçyüz

Geçen gün Taksim'den Dolma-bahçe'ye inerken hayatımın en güzel görüntülerinden birini gördüm. Yolun kenarında bir sandığın üzerinde oturan bir sokak çocuğu soğuk havanın etkisiyle büzülmüş, elinde satmak için kağıt mendilleri tutuyordu. Yırtık pırtık elbiseleri, kirli eli yüzüyle de olsa bütün çocukların sadece çocuk olmalarından ileri gelen bir güzelliği simgeliyordu. Bacaklarının arasında kocaman bir sokak köpeği vardı. Çocuk diğer eliyle sokak köpeğinin başını okşuyordu. Bu görüntü, iki kırmızı ışık arasında, bir dakikadan daha az süre içinde gözlerimin önünde oluştu, yeşile dönüşen ışıkla birlikte aniden bir rüya gibi kayboldu. O anda dolmuş şöföründen olumsuz söz işitme pahasına arabadan inmek, her ikisine de gönül coşkusuyla sarılmak istedim. Ancak kendi dünyamdan, sokak çocuğu ve sokak köpeğinin dünyasına yapılacak bu büyümlü geçişi gerçekleştiremedim. Ne yazık! Oysa onların dünyası saf sevgiden oluşuyordu ve bu katıksız sevgi çemberinin içinde apayrı, efsunlu bir dünya vardı. Sokak çocuğu da köpeği de yoksul, bakımsız, doğuştan güzelliklerden pek nasibini

alamamış, eksiklerini maddi güçle kapatma imkânını hiç bulamamışların dünyasında yaşıyorlardı. Her ikisinin de ekmek gibi, su gibi muhtaç oldukları sevgiyi birbirlerine cömertçe sunmalarındaki manzaranın etkileyciliğinden bir türlü kurtulamadım. Bu gördüğüm sevginin güzellikle, parayla, akılla hiç ilgisi olmadığını bir kez daha anladım. Onlar bana sevginin nasıl bir evrensel duygu olduğunu da kısa bir zamanda yaşattılar. Peki sevgi evrenselse en önemli varlığımız çocuklarımıza neden yanlış ve kötü yaşamlar sunuyorduk?

Geçenlerde TV'de, Şanlıurfa'nın bir beldesinde belediye başkanı olan, üç kadınla evli, yetmiş çocuk sahibi bir kişiyi izledim. Yaşı ilk anda kestirilemeyen bu Beyin müthiş büyük bir göbeği, buruşuk kısa pantolonu, esmer ve gür bıyıkları, ak düşmüş saçları ve traşsız yüzünde tatmin olmuş bir ifade vardı. Yanında ise üç karısı... Birincisi statüsünden memnun, çökmüş yüzüyle, dişsiz ve garip gülümseyerek: "Ben ilk karısıyım. Ona yirmi çocuk verdim. Evde kocamdan sonra benim sözüm geçer" diyordu. Haber boyunca çamurlar içinde oynayan şirin,

hepsi biribirine benzeyen, güleryüzlü çocukları seyrettim. Başroldeki belde belediye başkanı kasılarak dördüncü kez evlenmek istediğini söylüyordu. Bu isyan ettirici ve ürkütücü tablonun gerisinde, o zatın özgüvenini nereden aldığı gizliydi: Kaygusuzca ve fütursuzca ÜREMEK. Ak-lıma camii avlusuna, karakol önüne bırakılan, aile içi şiddetten kaçıp, kimseye anlatamadıkları dramlarıyla sokak köşelerinde yaşamaya çalışan çocuklar geldi.

Bu sahipsiz kadersiz sokak çocuklarına üç beş lira tiner parası karşılığında, “ne yapıldığını” iyi biliyorum. Çocuklara yönelik cinsel sapkınlık “pedofil” yalnız Türkiye’de değil tüm dünyada yaygın bir iğrençlik. Kendi çocuğuna tecavüz etmek olan “ensest” de öyle. Ancak bir farkla; gelişmiş ülkelerde bu sapkınlıkların sayısı aşağı yukarı belli. Ama Türkiye’de bunları ve buna bağlı istatistiki sayıları açıklamak tabularımızdan dolayı biraz zor. UNICEF verilerine göre ülkemizde 700 bin kimsesiz çocuk var. Koruma altına alınan çocuk sayısı 21 bin. Bu çocuklara ait tacizleri (cinsel) az veya çok duyuyoruz. Peki ya ailelerin içindeki çocuklara yapılan işkence ve tecavüzler ne olacak? Size TV’lerden gene bir örnek vereceğim. İstanbul Çocuk Mahkemelerine düşen çocuklar, gençler çalmışlar, kavgalar etmişler, bıçak çekmişler, cinsel suç işlemişler, içlerinden bazısı adam öldürmüş. Özel yasalarca “küçük” olarak adlandırılan bu çocuklar ergenlik dönemleri içindeler. İçim burkuldu. Çünkü gençliğin ilk dönemlerinde görülen bilgiçlikleri yok. Mazlumlar, bebekler, sokulganlar. Dinlemeye hazırlar. Anlamak

istedikleri öyle çok şey var ki hayatlarında. Onlar aileleri tarafından ne gözlenmişler, ne denetlenmişler, ne korunmuşlar, ne de sevilmişler. Soğuklarda, kurumuş fidanlar gibi bırakılmışlar. Onların aileleri yok ya da cezacı cinsinden var. Bedensel-hormonal değişiklikler içinde yalnız ve bunalım içindeler. Umursayanları var mı? Belirli suçlar için yetiştirilenleri çok... Bu dönemde yönsüz yalpalıyorlar. Bir pusulaları olsaydı belki de oralara düşmeyeceklerdi. Suçluları aslında toplum yaratıyor. Ebeveynler ise çocuklarına gereken sevgiyi, sorumluluğu gösteremedikleri için ve düşüncesizce doğum yaptıkları için, geleceğe suçlu toplum üretiyorlar.

UNICEF’in Dünya Çocuklarının Durumu 2000 adlı raporundaki Türkiye ile ilgili bilgilere baktığımızda: Türkiye’deki kız çocuklarının yarısı, erkek çocukların dörtte biri ilkokuldan sonra öğretime devam etmiyor. Aynı yaşlardaki erkek çocukların yüzde 31’i ve kız çocukların yüzde 33’ü çalışıyor hem de % 80’i asgari ücretin altında. Üstelik yıllık doğum sayımız AB ülkelerinin ortalamalarının altı katıdır. Beş yaş altı çocuk ölüm oranı ise AB ortalamasının sekiz katıdır.

Aslında çocuklar vahşetin dilinde hep son koz olarak kullanılıyor. Kirli tarih bunun örnekleriyle doludur. İster ailenin refahı, ister milli çıkar, ister egemenlik merakı, eninde sonunda çocuğun canını kendine kalkan yapar. Yoksul ve köşeye sıkışmış bir baba çocuğu kaptığı gibi dama çıkar ve karşı koyduğu otoriteyi çocuğunu yakmakla tehdit eder. Ya da onu eve üç kuruş getirebilmesi için soğuk

gece sokaklarına emanet eder. Savaşlarda silah taşıyacak yaşta değilse, İran'da başına bir şehitlik çatkısı çatılıp sınırda mayınlarla birlikte havaya uçup askerlere yol açar. Ya da Brezilya'da yoksulluğun çirkinliğiyle turistleri rahatsız ettiği için sokaklarda vurulup kamyonlarla ölüleri toplanır. Ya da Tayland'da daha on yaşına gelmeden batılı turistlere cinsellik nesnesi olarak pazarlanır. Afrika'da dini kültler tarafından kurban edilir. Batının uygar ülkelerinde yapayalnız bırakılır. Uyuşturucu bağımlılığının artışına fazlaca katkıda bulunur.

Oysa ki her şey çocuklar bir an evvel büyüsünler diye hazırlanmıştır. Kendi çocukluğumuza bakalım, geçmişi bilgece sentezleyelim ve artık çocuklarımıza sevgi, güven ve aydınlık bir gelecek verelim. Bakın Kübalı Elian'ı denizde bulan balıkçılar neler anlatmış: "Onu köpek balıklarının parçalamasından yunuslar koruyordu. Elian'ın sarıldığı lastiğin etrafında dönen yunuslar, onunla adeta konuşuyor ve köpekbalıklarının yaklaşmasına izin vermiyorlardı."

Yunuslar bir çocuğun varlığına ne kadar önem vermişler değil mi? Biz de çocukların yetişkinlerden çok daha önemli olduğunun idrakine varmalıyız.

Sevginin en safını onlarda görürüz. Hiç ebeveyn için kötü, zararlı düşünceleri olan çocuk gördünüz mü?

Doğdukları andan itibaren sevgi ve neşe saçar onlar. Bize ihtiyaçları vardır görüntüde, ama asıl onların yaydığı enerjiye, sevgiye bizim ihtiyacımız vardır. Onlara dikkatli bakınca içiniz sevinçle

dolar değil mi? Düşünün sabah karşınızda gülen, sevgi saçan güneşten aydınlık bir varlık sizlere kollarını uzatmış sadece sarılmayı bekliyor, istiyor. Bu an her şeye değer değil mi?

İki damlanın kadın bedeninde birleşmesiyle meydana gelen bu yüce varlığın aylara bölünmüş anne karnında geçen dokuz aylık gelişmesinin fotoğraflarını mutlaka görmüşsünüzdür. Nasıl bir ilâhi mucize değil mi?

Ben ilk defa evlâdımın kalp atışlarını doğum öncesindeki dördüncü ayda duydum ve o ayın resmine baktığımda Yaratan'ın varlığını ilk defa yüreğimin derinliklerinde çok güçlü hissetmişim. Nasıl oluyor da bu yüce mucizeyi bu kadar ihmal ediyoruz? Bence nefsimiz-bencilliğimiz özümüzdeki gerçek sevgiyi yaşamamıza engel oluyor. Yaratan her şeyi sevgisinden yarattı ve her şeyi ayırt etmeden sevmemizi istiyor. Bu sevgiye ölçü olarak ise evlât sevgisini veriyor, Çünkü onlara gösterilen her ihtimamlı davranış sevginin özüdür diyor. O halde işe önce çocuklarımızı, çocukları çok severek, duyarlı bir sorumluluğu gönülden hissederek başlayalım. Tıpkı Ayşe gibi. Doktor olan arkadaşım dokuz yaşında bir kanserli kız çocuğuyla, Ayşe'yle tanışmış. Konsültasyondan sonra epey sohbet etmişler. Arkadaşım onu kucağına almış, öpmüş, saçlarını okşamış, sevmiş. Anne-siyle beraber odadan çıkarken Ayşe; "Sizi çok sevdim. Keşke siz de annemi sevseniz de, o da yalnız kalmasa hayatta" demiş.

İşte size böyle sorumlu, duyarlı bir sevginin örneği...

e s i n l e r

Sevgide ne hırs vardır ne de iddia
Seviyorum diyorsan bunu düşün bir daha

* * *

Bunu mutlaka böyle bil
Haksızlık yapan, yapılandan daha sefil

* * *

Gençler bilse, yaşlılar yapabilse
Öylece Goethe'nin dileği yerine gelse
İkisinin iş ve güç birliği gerçekleşse
Gençlerin enerjisi yaşlıların tecrübesine eklense

* * *

Çalış, duran olma
Yıpran ama paslanma

* * *

Bir yönetimde yoksa adaletten eser
O yönetim kendi bindiği dalı keser

* * *

Biz bir sürgündeyiz aslında hayatta
Ney, bunun farkında olduğu için feryatta

* * *

Ana baba, kardeş ve akraba
Bu yakınlıkların yurdu sıcak bir yuva

* * *

Sen Tanrı'dan güzel ahlâk dile
Yücelik soy ile değil, huy ile

* * *

Kimi konuşmaz bilmediğinden
Kimi de susar edebinden

* * *

Üzüntü kanalları tıkar, enerjiyi boşa tüketir
İnsan üzülüp durdukça, yok yere dert üretir

o l g a y g ö k s e l

GÖNÜL KAPILARI

Çeviren: Acar Doğangün

16 HAZİRAN

Yaşam için bir amacınız, bir hedefiniz var mıdır, bakınız. Değişen rüzgârlarla sürüklenen dümensiz bir gemi gibi olmaktan sakınınız. Çünkü siz belirli bir amacınız olmadıkça, hiçbir yere varamazsınız. Nereye gittiğinizi ve ne yaptığınızı çok iyi bilmelisiniz. İçinizde birçokları kendini akıntıya bırakmaya isteklidir, işte bu nedenle ortaya yapıcı hiçbir şey koyamazlar. Siz o iç huzuru ve güveni bulunuz, gerginlik ve zorlama olmadan kendinize ait olduğunuzu bildiğiniz yolu tutunuz. Bildiğinizi yapınız, çünkü o size içten gösterilir, dıştan değil... Yaptığının doğruluğunu her zaman içten biliniz, sonra dosdoğru ilerleyiniz, gerçek

bir güç ve inançla tüm engelleri bir yana süpürünüz. Biliniz ki sizin pusulanız O'dur. Sizin rehberiniz O'dur ve O sizi hedefinize götürecektir, yol ne denli zor görünse de...

17 HAZİRAN

Tüm yolların O'na gittiğini her zaman hatırlayınız. Bazı yollar diğerlerinden daha karmaşık ve dolambaçlı olabilir, bazıları size garip ve gereksiz görünebilir, ama bu sizi endişelendirmesin. Siz sadece bırakınız, herkes kendi yolunu bulsun ve onu izlesin ve siz de kendi yolunuzu bulunuz. Yollarınız farklı olabilir. Biliniz ki sonunda ulaşacağınız hedef birdir; siz O'nunla olan birliğinizi idrak edeceksiniz... Doğrudan O'na giden düz ve dar yollar

vardır, ne var ki onlar bazılarına o denli düz ve yalın gözüdür ki, O'na götürebileceğini kabul edemezler. Bunun yerine daha güç ve daha dolambaçlı olanı seçerler, kendilerini feda ederek ve acılar çekerek, daha çok değer kazanacaklarını zannederler. Bütün bu mücadeleler tümüyle gereksizdir, ne var ki insanın özgür iradesi vardır ve istediği yolu seçmekte tümüyle serbesttir. Öyleyse yaşayınız ve bırakınız yaşasınlar. Birbirinizi eleştirmeyiniz.

18 HAZİRAN

Önünüzdeki günlerde çatışan fikirler ve yollar olacak. Ve siz her adımda sınanacaksınız, düşüneceksiniz... İşte o zaman yanınızdaki her dala sarılmayınız. Yalnızca içinizi arayınız, gücünüzü O'ndan alınız ve yolunuzda huzur içinde gidiniz. İşte o zaman bütün şüphe ve korkular sizden kaçacak ve siz içten bilerek kaya gibi sağlam ve dik duracaksınız. Dışarıda rüzgâr ve fırtınalar ne denli şiddetlense de, bundan hiç etkilenmemiş kalacaksınız. O, sizin güçlü ve cesaretli olmanızı istiyor, kimsenin sizden alamayacağı gerçeği içinizden bilerek... Şu sıra dünyadaki çatışma ve gerilimlerin anaforu sizi yutmasın, ama siz o huzur limanını içinizde bulunuz ve O'nu biliniz, çünkü sizin çapanız O'dur. Sizin limanınız O'dur. Bırakınız O'nun huzur ve sevgisi sizi doldursun ve sizi sarsın.

19 HAZİRAN

Yaş sizin için nedir? Yaşlanmaktan korkuyor musunuz? Yoksa siz her şeyi

kolayca kabul eden ve gençlik pınarının kendi düşüncelerinizde olduğunu bilen ve anlayanlardan mısınız? Eğer siz aklınızı genç, canlı ve uyanık tutarsanız, asla ihtiyarlamazsınız. Hayatta sizi ilgilendiren birçok şey varsa ve hayatı yaşamaktan tam tat alıyorsanız, ihtiyarlamanız mümkün olabilir mi? İnsan, yaşının yetmiş işinin bitmiş olduğunu düşünerek kendine sınır koyar. Oysa bazıları bu hayatın mucizelerine uyandığında, o yaş sadece bir başlangıçtır ve onlar bu uyanışla hayattan tam tat almaya başlarlar. Yaşlılıkla ilgili bütün düşüncelerinizi atınız. Bu bir dünyasal düşünce şeklidir ki, kırılması güç bir çetin ceviz gibidir. Öyleyse siz düşüncelerinize, Yeni Çağ'a göre, yeniden düzen veriniz.

20 HAZİRAN

Verirken, doğru tavrınız öylesine önemlidir ki!.. Rahatça ve güvenle veriniz ve her şeyden önce sevgi ve sevinçle veriniz. İstemeyerek verilen bir şey kendisinde kötü titreşimler taşır, bu yüzden ondan hayır gelmez. Yaptığınız her işin sevgi ile yapılmasına bakınız, onu neden yaptığınızı tam bilmeseniz bile... En sıradan ve dünyasal işler sevgi ile yapıldığında, harika ve şaşırtıcı sonuçlar getirir, öyleyse yaptığınız her işte sevgi serbestçe aksın. Yaptığınız her şeye ihtiyaç olduğunu, her görev ve eylemin küçük ya da önemsiz olmadığını anlayınız. Herkes kendinden en iyiyi verdiğinde, sorumluluk ve ağırlık birkaç insanın sırtına yüklenemeyecektir. Yük bütün için hafıfleyecektir, ta ki artık bir yük değil, gerçek bir sevinç ve zevk olana

kadar... Bırakınız, sevince ve bütünün düzgün işleyişine sizin de katkınız olsun.

21 HAZİRAN

Dünün olması gerektiği gibi olmamış olması önemli değildir. Dün geçip gitmiştir ve siz onun için hiçbir şey yapamazsınız. Ama bugün tümüyle farklıdır, o önünüzdedir, henüz dokunulmamıştır ve lekelenmemiştir. Ve onu en güzel gün yapmak size kalmıştır. Ve siz güne nasıl başlıyorsunuz? Unutmayınız ki, bu başkasını ilgilendirmez. Bu sadece ve sadece sizin seçeceğiniz ve yapacağınız bir şeydir. Güne iç huzuru ve hoşnutlukla başlamayı deneyiniz, sakın olmak için zaman ayırarak ve o huzurun sizi doldurmasına ve sarmasına izin vererek... Güne asla hazırlıksız ve uyumsuz girmeyiniz. Bunu yaparsanız, tüm günü ve temas ettiğiniz tüm insanları etkileyerek, bu ruh halinizi güne taşırsınız kolayca. Bugünün nasıl olacağını seçmek ve onu öyle işlemek size kalmıştır. Öyleyse, seçiminizi neden şimdi yapıyorsunuz?

22 HAZİRAN

Değişim sizin için kapıları açacak olan anahtardır; aklınızın ve gönlünüzün değişimi... Siz güveninizi O'na bağlarsanız, ne denli ani ve şiddetli görünse de, değişimden korkmazsınız. Biliniz ki, tüm değişimler bütünün hayrı ve en iyisi içindir, ister kişisel değişim, ister ülkedeki değişim, ister dünyadaki değişimler olsun... Siz sadece her değişimin gelmesi gerektiğini kabul ediniz ve onunla

ilerleyiniz. Harekette olunuz ve O, size en hayırlısının olacağını söylediğinde, onu kabul ediniz. Göreceksiniz ki, siz artık karşı koymadan ve hızlıca hareket ettikçe, yeni eskiden çok daha güzel olacaktır. Neden yaşamı kendinize daha çok zorlaştırıyorsunuz? Karşı durmakla yaptığınız budur aslında. Biliniz ki, hiçbir şey O'nun elini durduramaz. Aktivite ve hareket başladı. Yeni gün hayrınızadır, onu kabul ederseniz ve onunla giderseniz, yeni gün sizdendir. Aksi halde geride bırakılacaksınız.

23 HAZİRAN

Gerilmeden, sınanmadan büyümeyi nasıl bekleyebilirsiniz ki?.. Siz inanç ve güveninizi nereye bağladınız? Siz güç ve kuvvetinizi nereden alıyorsunuz? Bu yaşamı kendi gücünüzle mi yaşamaya çalışıyorsunuz? Güçlüklere rağmen başarılı olmak için kendinize mi güveniyorsunuz sadece? Eğer böyle yapıyorsanız, bütün etrafınızı saran gerginlik ve zorlamaya karşı duramazsınız. Ama her şeyi O'nun ellerine bırakır ve O'nun sizi yönetmesine, kılavuzluk etmesine izin verirseniz, her şeyi yapabilirsiniz, çünkü O'nunla her şey mümkündür. Taşdığınız yükün çok ağır olduğunu ve size yapılamayacak kadar güç bir görev verildiğini mi düşünüyorsunuz? Öyleyse neden, hemen şimdi, bütün yüklerinizi ve endişelerinizi O'na devretmiyorsunuz da, o kaba-ran sularda O'nun sizi götürmesine izin vermiyorsunuz? O, serin ve sakın sulara ulaşmanıza yardımcı ve rehber olacaktır, inanç ve güven bütününü O'nda olduğunda, O sizi gerginlikten kurtaracaktır.

Parktaki Küçük Kız

Parkta yürüyordum... Bir sırada tek başına oturan küçük bir kız dikkatimi çekmişti. Ayakları çıplaktı, kir pas içindeydi. Oturmuş, gelen geçen insanları izliyordu. Birçok insan geçiyor, ama hiçbiri de durup onunla ilgilenmiyordu. Ertesi gün gene parka gitmeye karar verdim, küçük kıza çok merak etmiştim. Acaba bugün de orada mıydı?

Evet, gene dün oturduğu yerdedi, kuşlar gibi sıraya tünemişti. Gözlerinde hüzünlü bir bakış vardı. Adımlarımı açtım ve küçük kıza yaklaştım. Ashında parkta her çeşit insan dolaşıyordu ve burası küçük bir kıza uygun yer değildi. Küçük kıza doğru yaklaşıırken, sırtındaki deformasyonu fark etmiştim. Belki de insanlar kambur olduğu için ona yaklaşmıyor ve yardım etmiyorlardı. Kızın yanına geldiğimde, küçük kız meraklı bakışlarından kaçmak için gözlerini yere indirdi. Şimdi sırtını daha iyi görebiliyordum. Büyük bir kamburu vardı. Ona güven vermek için gülümsedim, onunla konuşmak ve yardım etmek istediğimi göstermeye çalışıyordum. "Merhaba!" diyerek yanına oturdum. Küçük kız şaşırmıştı, uzun süre gözlerine baktıktan sonra kekeleyerek "Merhaba!" dedi. Gülümsedim, o da çekingen bir biçimde gülümsedi.

Karanlık iyice çökene, insanlar çekilene kadar sohbet ettik onunla. Artık kimse kalmamıştı parkta ve biz yalnızdık. Ona neden bu kadar hüzünlü görüldüğünü sordum.

Üzüntülü bir yüzle bana baktı ve: "Çünkü ben farklıyım" dedi. Hem: "Evet gerçekten öylesin" dedim ve güldüm. Küçük kız daha da üzgün bir tavır takındı: "Biliyorum" dedi. "Küçük kız, dedim, sen bana meleği hatırlatıyorsun, çok tatlı ve çok masumsun."

Bana baktı ve gülümsedi, yavaşça ayağa kalkarken: "Gerçekten mi?" diye sordu. "Evet, efendim" dedim. "Sen, buradan geçen insanları gözetmek için gönderilmiş küçük bir koruyucu meleğe benziyorsun."

Başıyla onayladı ve gülümserken kanatlarını açtı. Gözleri kıvılcımlanarak: "Evet, dedi, ama ben senin koruyucu meleğiminim."

Şaşkınlıktan, nutkum tutulmuştu. "Bir kez daha kendinden önce başkalarını düşündüm" dedi. "Demek ki, görevimi yapmışım!"

Hemen ayağa kalktım ve: "Bekle!" dedim. "Öyleyse, neden kimse durup da sana, bir meleğe yardım etmedi?" Bana baktı ve gülümsedi: "Çünkü beni yalnız sen görebildin. Buna inanıyorsun, değil mi?" derken gözümlün önünde yavaş yavaş kayboluverdi.

Ondan sonra hayatımda çok büyük bir değişiklik oldu. Her şeye daha başka bakmaya başladım. Şimdi yalnız olmadığımı ve her zaman korunduğumu biliyorum.

Öyleyse, kendinizi yalnız zannettiğinizde, şunu asla unutmayın: Siz her zaman gözetiliyor ve korunuyorsunuz. Sizi çok yakından duyanlar var.

Marangoz Sizsiniz

Yaşlı bir marangozun emeklilik çağı gelmişti. İşveren müteahhidine, çalıştığı konut yapım işinden ayrılmak ve eşi, büyüyen ailesi ile birlikte daha özgür bir yaşam sürmek tasarısından söz etti. Çekle aldığı ücretini elbette özleyecekti. Emekli olmak ihtiyacıydı, ne var ki.

Müteahhit iyi işçisinin ayrılmasına üzüldü. Ve ondan, kendine bir iyilik olarak, son bir ev daha yapmasını rica etti. Marangoz kabul etti ve işe girişti, ne var ki gönlünün yaptığı işte olmadığını görmek pek kolaydı. Baştan savma bir işçilik yaptı ve kalitesiz malzeme kullandı. Kendini adanmış olduğu mesleğine böyle son vermek ne talihsizlikti!..

İşini bitirdiğinde, işveren, evi gözden geçirmek için geldi. Dış kapının anahtarını marangoza uzattı. “Bu ev senin” dedi, “sana benden hediye”.

Marangoz şoka girdi. Ne kadar utanmıştı!

Keşke yaptığı evin kendi evi olduğunu bilseydi! O zaman onu böyle yapar mıydı!

Bizim için de bu böyledir. Gün be gün kendi hayatımızı kurarız. Çoğu zamanda, yaptığımız işe elimizden gelenden daha azını koyarız. Sonra da, şoka girerek, kendi kurduğumuz evde yaşayacağımızı anlarız. Eğer tekrar yapabilesek, daha farklı yaparız. Ne var ki, geriye dönemeyiz.

Marangoz sizsiniz. Her gün bir çivi çakar, bir tahta koyar ya da bir duvar özersiniz. “Hayat bir kendin yap tasarımıdır” demiştir biri. Bugün yaptığımız davranış ve seçimler, yarın yaşayacağımız evi kurar. Öyle ise onu akıllıca kurun.

Unutmayın...

Paraya ihtiyacınız yokmuş gibi çalışın.

Hiç incinmemişsiniz gibi sevin.

Kimse izlemiyormuş gibi dans edin.

Ve lütfen, bu sözleri hoşlandığınız birine iletin. Ben ilettim.

YOLCULUK

Peter Richelieu'dan
Derleme: Acar Doğangün

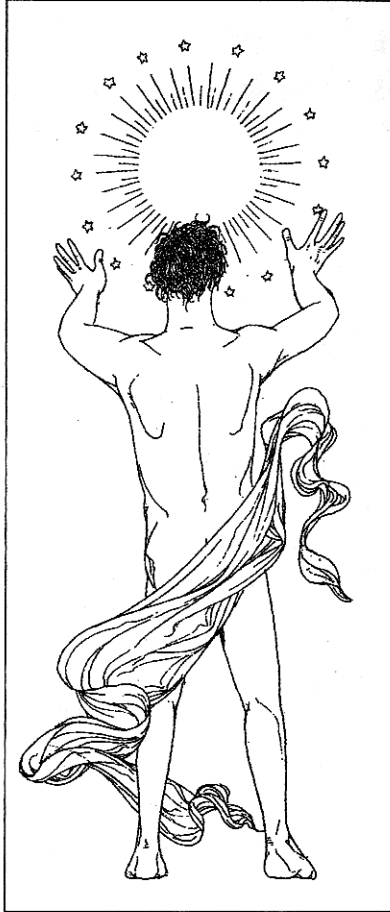
Peter Richelieu, 1941 de çok sevdiği kardeşini savaşta kaybetmişti. Duyduğu acı ile isyan halindeydi. Sürekli yaşamın anlamını, Tanrı'yı, ölümü sorgulayıp duruyordu. Ve bir gün odasında sorgulamalarını sürdürürken, garip bir ziyaretçi çıkageldi. "Ben" dedi "sizin sorularınızın cevabıyım. Bu soruların cevabını almayı ister misiniz?" "Elbette" yanıtını alınca, garip ziyaretçi belli bir süre, her sabah geldi. Anlattı, anlattı... Ve sonra ona tecrübe olarak birçok şey yaşattı...

Ta ki Peter kendi düşüncelerini oluşturuncaya, dünya görüşünü kuruncaya kadar...

Saat 11 sularında olmalıydı, masamda tuttuğum notlara bakarak oturuyordum. Birden, şimdi çok iyi tanıdığım o hoş ses hülyalarımı böldü:

"Evet dostum. Sonunda dikkate değer şeyler başarabildiniz. Daha önce size anlatmış olduğum bazı şeyleri bizzat tecrübe ettiniz." Odaya her zamanki gibi kendini belli etmeden giren Hintli dostumdu bu.

Raporumu gözden geçirdi ve beğendiğini belli etti. Benliksiz ve çok değerli yardımları için ona olan minnetimi ifade ettiğimde, ona asla

borçlu olmadığımı, bunun görevi olduğunu ve eğer, öğrettiklerinden yararlanıp onları uygulayabilirsem, bunun kendisi için en büyük ödül olacağı karşılığını verdi.

"Hatırlayacaksınız" diye devam etti. "Ormandaki o açıklıktaki konserden önce, sizden mümkün olduğunca sessiz kalmanızı istemiştim. Bunun nedeni, devalar âlemi varlıklarının, müzik yaparlarken hiçbir müdahaleden hoşlanmayışıdır. Ormandan çıkıp gelen cüce şeklindeki ilk periler öteki orkestra üyelerine göre daha aşağı evrim düzeyindeydiler.

Ama, dikkatinizi çektiği gibi, işlerini en güzel şekilde yapıyorlardı.

“Bundan sonrasını anlayabilmeniz için, şimdi başka bir konuya giriyorum. Daha önce okuduğunuz kitaplardan, inisiye, arhat ve usta deyimlerini duydunuz. Bu deyimler daha çok mistik kitaplarda geçer. Bunların üzerinde biraz duralım. Bu insanlar fiziksel dünyada yaşanacak hayatlarını tamamlamışlardır, çünkü onlar orada öğrenecekleri bütün dersleri öğrenmişlerdir. Bütün insanlara duydukları gerçek sevgiden dolayı, (daha sonra anlayacağınız gibi, bazı fedakârlıklar pahasına) bu gezegende insanlara ve gelişimlerine yardımcı olmak üzere görev yapmaları için seçilirler. Hem bu dünyada, hem de fizik dünyada bu görevleri yapabilirler. Bu ustalara bazen mürşit denir, çünkü onlar kendilerine eğitmek üzere öğrenci seçerler. Bu öğrencilere, genelde insanlığa açık olmayan, tekâmül fırsatları verilir. Ne var ki bu rastgele bir seçim değildir, onlar geçmişleriyle bunu hak etmişlerdir. Bu güç bir iştir, çünkü bu insanlar genel olarak, kendilerini insanlığa yardıma adanmak için, dünyada yapabilecekleri bazı şeylerden vazgeçerler.

Onların işi benliksiz hizmet etmeyi öğrenmektir ve onların ödülleri de, gece astral bedenlerinde iken, kusursuzlaşan insanla yani ustalarıyla bizzat temas kurabilmeleridir.

“Bu öğrenciler, birçok yaşamda aldıkları eğitimden ve uygulamalardan

sonra, inisiye olmaya hazırlanırlar. Bunun için yapılan seremoniler onları öteki insanlardan farklı kılan güçler kazandırır. Örnek olarak, onlar başka insanların düşüncelerini okuyabilirler, ne var ki bu güçleri asla insan kardeşlerine yardımdan başka işler için kullanmazlar. Böyle insanlar, eğer gerekirse, dünyanın mucize dediği işler yapabilirler. Ne var ki mucizeler, dünyanın yönetimine yardımcı olan ustaların iznine bağlıdır.

İnisiye (yol gösterici) olacak olan öğrenci, beş aşamadan geçer. Ancak beşinci aşamada öğrenci kusurlarından arınır ve tekrar fiziksel dünyaya gelme ihtiyacından kurtulur. Bazen inisiyenin yaşamı uzatılır. Ne var ki bu özel bir amaçla yapılır: Yaşadığı ülkenin geleceğini etkileyecek özel bir görev yapmak gibi...

“Perilerin konseri sırasında, yukarıda, ağaçların üzerinde soloyu yapan genç kıızı hatırlayın. O hep yukarıda kaldı, orkestraya yaklaşmadı. Bunun bir sebebi vardı. Bu varlıklar özel bir iş için eğitilmişlerdir, son derece duyarlı bedenleri ve akılları vardır. Örnek olarak, o genç kız biçiminde gördüğümüz, oldukça tekâmül etmiş bir deva idi. O da, kendi Evrim çizgisinde inisiye düzeyine ulaşmıştı ve oradaki varlıkların üzerinde bilgisi ve gücü vardı. Orkestranın şefi gibi bir fonksiyon görüyordu aynı zamanda. İşte orada yaratılan sesler, toplantıda bulunanları pozitif etkilemesi için, düşünce

gücü ile fiziksel dünyaya iletildi...

“Bütün bunları hatırlayabildiğiniz için sizi kutluyorum. Başarınızın sebebi hatırlama konusundaki kararlılığınızdır aslında. Eğer, güçlülere ‘Açıl susam!’ diyen irade ve düşünce gücünün ne olduğunu tam idrak edebilseniz, birçok şeyi rahatça yapabirdiniz.

“Hatırlayamadığınız ve anlayamadığınız önemli bir ayrıntı var. Konser sırasında açıklığın üzerinde devalar aleminden olan, zarif bir biçimde uçan yüzlerce varlık vardı. Onlar sadece izleyici değil, çabalarıyla ayine aktif şekilde katılanlardı. Sözünü ettiğim gerekli iyilik gücü, en çok onların çabalarıyla yaratıldı.

“Şimdi, görüyorsunuz ki, size her şeyi çok kolayca açıklayabiliyorum; çünkü artık bu dünyaya en yakın olan üç astral plandaki insanların yaşamları konusunda oldukça iyi fikir sahibi olduk. Gördüğünüz gibi, üçüncü plan, sanatın değişik dallarındaki insanların eğitimi için okullar sunmaktaydı. Dördüncü de, bu anlamda üçüncünün devamı gibidir. Birinci ve ikinci katlar, birinci aşamayı, üç ve dördüncü de ikinci aşamayı, beş ve altıncısı üçüncü aşamayı oluşturur ve yedincisi astral plan ve zihinsel plan arasındaki sınırdır.

“Dördüncü katta, tek başına çalışan ve şimdilik öğretimine ara vermiş olan kompozitör ve sanatçıları, araştırma yapan bilim adamları bulunur. Hastalıklarla

mücadelede yeni tedavi çareleri astral planda da keşfedilir. Araştırmacılar toplanır ve fikirlerini birbirlerine aktarırlar. Üzerinde çalışacakları bir kobayları yoksa da, elde ettikleri düşünceleri fiziksel planda aynı işi yapan doktorların akıllarına ve beyin hücrelerine aşılarlar. Derin araştırmalara giren birçok doktorun, bu nedenle, bir sabah, kafasında tıp biliminde yeni bir ilerleme getirecek olan yeni düşüncelerle uyandığı çok olmuştur.

Ayrıca burada zihinsel hastane diye tanımlayabileceğimiz yapılar bulunur. Çünkü yardıma muhtaç pek çok insan vardır. Bunlar üzüntü sonucu nevroitik bir kişilik geliştirmişlerdir. Bunların tedavi edilmeleri gerekmektedir. Onlara yardım rehberlerin ve görevli yüksek varlıkların görevidir. Ama tıbbi araştırma olarak bu hastanelerde de yardım alabilirler.

Astral bedende beyinin ikizinin yanı sıra, bir de akılla bağlantılı bir zihinsel araç vardır. Ölümden sonra akıl muhasebeye girer, bu da insana, geçmiş yaşamda yaptıkları için önüne geçilmez bir pişmanlık verir ve insan hassaslığına göre, bir acı duyar. İşte bu insanlar, her iki tarafın hayrına, buradaki zihinsel sıkıntılarda uzmanlaşmış doktorlar tarafından tedavi edilirler.

“Bu doktor ve bilim adamlarının astral planlarda toplanmaları ve bütün bildiklerini insanlığa hizmet için kullanmaları ne kadar değerli bir hizmettir!

“Ayrıca burada dünyaya yardımcı

olmaya çalışan düşünce adamları vardır. Onlar yeryüzünden savaşların ve ulusal egemenliklerin kalkması için çalışırlar. Onlar büyük dinlerin özünü benimsemiş bunu yeni bir felsefede birleştirmişlerdir. Devalar da, onların çalışmalarıyla yakından ilgilenirler.

“Dünyanın ekonomik ve siyasal sorunlarıyla ilgilenenler de vardır. Çünkü bazen girdiği büyük krizlerde insanlığa yardım edilmesi gerekir. Büyük krizler döneminde, bazen daha önce dikkati çekmeyen, önderlik ve basiretten oldukça uzak görünen biri, önder olarak birden zirveye çıkar ve parlar. Kriz sona erip, büyük işi bittiğinde, o insan gene eski haline dönüverir. Aslında, böyle insanlar seçilmiş ve insanlığın hayrına, evreni düşünen Büyük Varlıklar tarafından esinlenmişlerdir. Bu ilişki sırasında, onlar gerçekten insanüstüdürler. Ne var ki kriz sona erdiğinde, insanın özgür iradesi dolayısıyla, bu özel yardım geri çekilir.

“Bu planlarda gıdalarla ilgilenen insanlar da vardır. Devalar yeni üretim yöntemleri önererek bu insanlara yardımcı olurlar. Bu öneriler dünyada bu sorunlarla ilgilenen insanların akıllarına esinlenir. Bu şekilde, yeni fikir ve yöntemler gün ışığına çıkar ve yavaş yavaş insanlarca kabul edilir.

“Devalar aleminin yaptığı işleri açıklamak zordur, çünkü yöntemleri bizim alışık olduklarımızdan çok farklıdır. Onlar büyük ölçüde, bizim doğa dediğimiz

yaşamı denetlerler. Bitkileri, denizleri, rüzgârları... Bitki yetiştirmede güneşi kullanmak, farklı tohumların ekim zamanını saptamak ve benzeri işler devaların özel ilgi alanlarıdır. Onların özel bilgi ve tecrübeleri kullanılacağı zaman, bizim evrim çizgimizdeki insanlarla ilişki kurmak onlar için bir zevktir. Düşüncelerini sözlerle değil, bir akıl süreci ile iletirler, ne var ki, gerekli olduğunda konuşma aracını da kullanabilirler.

Tornado, tayfun ve deprem gibi birçok insanın yaşamına ve evsiz kalmasına neden olan büyük doğa olayları da devalar denetlerler. Tecrübelerimle biliyorum ki, yaptıkları kötülüklerle bu felaketi üzerlerine çeken insanlara devalar merhamet duyarlar. Bu felaket sırasında yaşamlarını kaybeden insanlara fiziksel plandan astrala geçerken, kendi âlemlerinden birçoklarını hizmete gönderirler. Savaş sırasında da, yüzlerce insan yaşamını kaybedip fiziksel bedenlerinden çıktıklarında, onlar görevli insanlarla yan yana aynı işi paylaşırlar. İnsan ve meleklerin (devaların), bu biçimde, bütün varlıklarıyla hizmet ettikleri, birlik içinde çalıştıkları zamanlar vardır.

“Şimdi astral planın yedinci katından söz edelim biraz. Burada bildiğiniz anlamda fiziksel biçimler yoktur artık. Buradaki insanlar huzur ve sessizlik içinde yaşayan, evrim düzeyleri bunu gerektiren insanlardır. Fiziksel dünyada kutsal insan dediğimiz, insanlardan biraz uzakta, dağ

tepelerinde, gizli yerlerde inzivada yaşayan insanlardan söz edildiğini işitmişsinizdir. Bu insanlar yaşamlarını meditasyon yaparak, oruç tutarak, ibadet ederek ve bazen de dünyanın inziva hayatı dediği yaşamı sürerek geçirirler. Bu insanlar ölümlerinden sonra da, bu katta aynı yaşı sürdürürler. Onlar genellikle bir kardeşlik grubunun üyesidirler ve zamanlarının bir bölümünü de, insanlara yardımcı olmak için duada geçirirler.

“İnsanların yanı sıra, devalar âleminin çok sayıda çok gelişmiş üyeleri de bu planda yaşamaktadır. Onlar da çalışmalarını sürdürürler, ne var ki bizim evrimimizin üyeleriyle bir ilişkileri yoktur artık.

“Burada yine, astral plandaki misafirliklerini tamamlamış ve yedinci kattan ayrılıp mental plana yükselecek, buradan da benliklerinin daha yüksek bölümüne yeniden dönecek olan insanlar vardır. Bu insanlara, genel olarak, çok daha gelişmiş ve yaşlı ruhlara olan rehberleri eşlik ederler. Bu rehberlerin özel görevi onlara “ikinci ölümleri”nde ve bir üst planda yeniden doğuşlarında yardımcı olmaktır. Astral plandan zihinsel plana geçişte bir maddi kabuk daha atılır. Zamanı geldiğinde, yolcu, astral planda kazanacağı tecrübe kalmadığından, astral bedeni terk etmeye zorlanır. Sonra bütün önceki yaşamlarını saklayan ölümsüz zerresinin içindeki bilgi hazinesine yeni şeyler katarak mental plana yükselir. Böylece gereken bilgilerle donanarak,

yolcu yavaşça uyur ve mental dünyada uyanır, ya da mental planda yeniden doğar. Bu kısa ölüm sırasında da astral bedenini terk eder. Orada onu, aynı astral plana geçişte olduğu gibi, rehberleri ve dostları karşılar. Burada yeni tür bir yaşama başlar.

“Geride bırakılan astral bedenin dağılıp, astral maddeye dönüşmesi zaman alır. Bu parçalanma süreci sırasında, beden onu terk eden insana benzerliğini korur. O hâlâ bir kabuktur, ne var ki astral maddenin akıcılığı dolayısıyla, etrafta dolaşır ve tecrübesiz bir insana canlı insan gibi görünür.

“Kabuk, ölümden sonra geriye kalan ceset gibi değildir, onda biraz hayat vardır. Gerçekten de, parçalanma tamamlanana kadar, kabukta biraz düşünce gücü de kalır, çünkü o onu terk etmiş olan insanın parçasıdır.

“Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar. Bir dahaki sefere size mental planlardan söz edeceğim. O plan konusunda, size astral plan kadar ayrıntı veremeyeceğim, çünkü mental planla ilgili tanımlamalar yapmak ve onları fiziksel dünyadakiler ile kıyaslamak çok daha güçtür. Oradaki yaşam buradakinden çok daha farklıdır, çünkü orada her şey düşüncelerle bağlantılıdır. Sizinle ileride belki de, mental plana kısa bir ziyaret de yapacağız. Sanırım gördüklerinizden daha çok, hissettiklerinizle ilgili bir şeyler hatırlayabileceksiniz. Sonra sizinle gene konuşacağız.”

(Devam edecek)

Milenyum

DOSYASI

“Bin Yılın Birikimi”

1301 - 1400

Spekülasyon ya da
Ortaçağ'da Felsefe

33

İlâhi Komedyâ

35

Günah Keçisi Yahudiler

36

Osman Bey'in ve
Osmanlı'nın
Önlenemeyen Yükselişi

37

Karanlık Çağın Kâbusu
Kara Ölüm Veba

39

Özgün Bir Türk Kurumu
Ahîlik

40

“İnsan, kendi kendine davranışlarını düzelterek, Tanrının varlığının bilincine varabilir. Böylece ruhuna ölümsüzlük getirecek bir yaşam sürebilir”

Dante

Spekülasyon ya da Ortaçağ'da Felsefe

GÜNGÖR ÖZYİĞİT

Ortaçağ'a rengini veren egemen kurum din olduğundan, kutsal kitaplarda bildirilen dogmalar, yani tartışmasız onaylanması gereken kesin doğrular, gerçeklerin ta kendisi olarak görülür. Ve insandan bu doğrulara kesinkes uyması istenir. Akıl, dinsel dogmaları anlamak ve açıklamak içindir. Vahyin bildirdiği ile aklın düşünerek bulduğunun sonuçta aynı kapiya çıkması gerekir. Kaldı ki kilise, dinden bağımsız olarak, akılla düşünmeyi göze alanları dışlayarak aforoz eder.

Başlangıçta, Hıristiyanlığın getirdiği tek Tanrıci din görüşü ve doğmasıyla Roma İmparatorluğu'nun çok Tanrılı hayat görüşü uzlaşmaz. Bu yüzden ilk Hıristiyanlar uzun süre baskı ve kovuşturmayla uğrarlar. Ancak M.S 313 tarihinde İmparator Konstantin'in Hıristiyanlığı resmi din olarak tanınmasıyla bu baskılar ve eziyetler sona erer. Böylece yerleşik düzenle uzlaşan ve rahata eren Hıristiyanlar için düşünme dönemi başlar. Burada dinin doğma ve inançlarıyla, Yunan ve Roma felsefesinin akılcı birikimini uzlaştırma yönünde büyük uğraşlar verilir. Antik felsefenin yardımıyla dinsel inançlara akılcı bir temel kazandırılmaya çalışılır. Bu dönemde kilise babaları Musevi Philon'u örnek alarak, İncil'i akla uydurma yolunda felsefe yaparlar.

M.S. 2. - 6. yüzyıllar arasında yaşayan kilise babalarından en ünlüsü Saint Augustin'dir. Ona göre akıl, Tanrı'ya tanımaya elverişli kılınmıştır. Çünkü Tanrı onu bize, hem eserini hem kendisini tanımak için vermiştir. Akıl ruhun gözüdür. Onunla Yaratan'ı ve bütün dinsel hakikatleri görebiliriz. Saint Augustin bir Hıristiyan doğması olan üçleme'yi (Baba, Oğul, Kutsal Ruh), her biri ayrı varlık olmakla beraber hepsinin Tanrı'da birleşmesini, Eflatun'un idealler, yani maddeden bağımsız örnek kavramlarıyla açıklar ve Tanrı'ya en yüksek iyilik ideasına uydurur.

İSKOLASTİK FELSEFE

Altıncı yüzyılda başlayan Kavimler Göçünün yarattığı kargaşa ve kaos ortamında kilise babalarının oluşturduğu Patristik felsefe kaybolur ya da küllenir.

Ancak X. ve XI. Yüzyıllardan sonra, kilise babalarının açtığı yoldan felsefi düşünce yeniden yeşerir ve gelişir. XV. Yüzyıla kadar süren bu döneme adını veren felsefeye iskolastik denir. Çünkü söz konusu felsefe kilise ve manastırlara bağlı Latince schola (okul) denilen, İslâm dünyasında medreseye karşılık olan okullarda öğretilir. Bunlarda Latince öğretilir, Eflatun ve

Aristo'nun felsefesinden bilgiler aktarılır. Böylece bilgili bir dinsel kadro, yani "Clerc"ler yetiştirilir.

Bu okullarda iki türlü eğitim yapılır: Biri dinsel olmayan bilgiler, diğeri ise dinsel bilgiler. Dinsel olmayan bilgiler de ikiye ayrılır. Birincisi Trivium denilen üç ayaklı öğretim; yani Gramer, Retorik (Edebiyat Kuramları) ve Diyalektik (Mantık). İkincisi dört kollu Quadrivium; yani Aritmetik, Geometri, Astronomi ve Müzik. (Sonra Tıp da buraya girer).

Adı geçen bilimler akli çalıştırmak, zihni asıl gerçeğe hazırlamak içindir. Yani birer araçtır. Asıl amaç ve erişilmesi gereken yüksek bilgi ise, Allah'ı tanımak ve bilmektir. Bunun için de kutsal kitaplardaki derin gerçeklerin özüne inmek gerekir. Akılla, vahiy yoluyla alınan tanrısal bilgilerin anlaşılmasında Eflatun ve Aristo felsefesinden yararlanılır.

İşte dinsel inanışların, felsefe yoluyla akılcı bir temele dayandırılmasını amaçlayan bilgi disiplinine, bunun öğretildiği yerin adına uyularak iskolastik düşünüş denilmiştir.

İskolastiğin başlıca sözcüleri arasında Scotus Eriugena, Saint Anselm, Abelard, Saint Thomas, Duns Scotus ve Roscelinus sayılabilir. Scotus'a göre felsefenin konusu ile dinin konusu aynı gibidir. Felsefe inanmanın bilgi temelini oluşturur ve doğmaların anlaşılmasını sağlar.

Ortaçağ'da düşünme yolu olarak Aristo'nun mantık kuralları ve kıyas metodu uygulanır. Kontrollü gözlem ve deney yöntemine rağbet edilmez. Üstatların ve Kilise babalarının ağızlarına bakılır. "Üstat

böyle buyurdu" denildi mi akan sular durur. Herhangi bir düşünce, eğer onların sözlerine uyuyorsa doğru sayılır. O nedenle insanlara düşen görev bu filozof din adamlarının kitaplarını okumak, gerçeği onların sözlerinden veya yazılarından öğrenmektir. O kadar ki, Ortaçağ'da düşünenler arasında bir atın ağızındaki diş sayısı üzerine şiddetli tartışmalar yapılmıştır. Bunu öğrenmek için Aristo'nun Kilise babalarının eserleri didik didik aranmış ve taranmıştır. O arada atın ağızını açıp, dişlerini saymak kimsenin aklına gelmemiştir.

NOMİNALİZM VE REALİZM ÇEKİŞMESİ

Ortaçağ boyunca felsefe dinin hizmetine koşulur. Felsefe, dinsel doğmaların, akıl yoluyla onaylanması görevini üstlenir. Tümel (üniversal) kavramların gerçek bir karşılığı olup olmadığı konusunda kafalar karışır ve kıyasıya bir çekişme yaşanır. Roscelinus'a göre, tümel kavramların örneğin "insan" kavramının tek tek insanlar dışında, onlardan bağımsız bir varlığı yoktur. Bunlar, tek tek nesnelere görülen ortak, benzer yönleri gözönünde tutarak insanların takmış olduğu isimlerdir. Böyle diyenlere *isimci* (nominalist), bunların öncülük ettiği felsefe akımına da *İsimcilik* (Nominalizm) denir.

Hıristiyan filozofların bir bölümü ise, örneğin Anselmus, tümel kavramların başlı başına nesnel bir karşılıkları olduğunu savunur. Buna göre "insan" kavramı, tek tek varolan insanlardan ayrı olarak, bağımsız bir varlığa sahiptir. İki görüş arasındaki fark, Hıristiyanlar için özel bir önem taşır. Zira İsimcilerin dediği eğer doğru olursa,

üniversal bir niteliği olan “Allah” kavramı, gerçek bir karşılığı olmayacağından, sadece isimden ibaret kalır. Böylece Allah’ın varlığını açıklama ve kanıtlanma tehlikeye düşer. O yüzden İsimciler (nominalistler) kilisenin dışına itilerek aforoz edilirler. Ortaçağ Hıristiyan dünyasında uzun zaman süren bu mücadele “Tümel kavramlar kavgası” olarak anılır.

XI. yüzyılın sonunda, XII. Yüzyılın başlarında bu iki görüşü uzlaştıran ve temeli Aristo’da bulunan yeni bir anlayış ileri sürülür. Abelard’ın öncülük ettiği bu görüşe **Kavramcılık** (Conceptualisme) adı verilir. Buna göre bireysiz cins ve türler olamayacağı gibi, cinsiz ve türsüz birey de olamazdı.

Başlangıçta Papalık, Kilisenin inanışlarını açıklamada Eflatun’u kabule değer bulur. İyice tanımadıkları Aristo’yu nominalist (isimci) sanarak reddeder.

Ancak bu sıralarda İslâm filozoflarının Aristoteles hakkındaki bilgi ve çalışmaların, eserlerine ilişkin çevirileri Ortaçağ’ın Avrupası’nı aydınlatır. İçlerinde El-Kini, İbni Sina, Farabi, İbni Rüş, İbni Bace, İbni

Meynun gibi Müslüman Arap, Türk ve Yahudi düşünürlerin tanıttıkları Aristoteles’in isimci değil, Kavramcı olduğu anlaşılır. Böylece Aristo, gitgide Kilisenin güvenini kazanır ve sonunda İskolastik dönemin en büyük otoritesi sayılır.

İskolastik düşünce doğuda ve batıda, doğa ve toplum olaylarından uzak kalarak, gözlem ve deney yöntemine yanaşmayarak akli sadece dinsel dogmaları doğrulamaya hapseden ve hasreden, soyut düşünceyi en ince ve uç noktalara kadar götüren derinliğine bir düşünme evresidir. Bin yıl süren dinsel baskı dönemi, insanın düşünme özgürlüğünün ve vicdan özgürlüğünün ne denli önemli ve önlenemez olduğunu da göstermiştir. Ayrıca insanın yücelişinde, kutsal kitapların yanında, evrenin ve insanın kendisinin de, her zerresi ve hücresi bilgi dolu, aklıyla şifrelerini çözmesi gereken birer kitap olduğu anlaşılmıştır.

Ortaçağ’ın alacakaranlığında filizlenen yeni çağ, aydınlığını işte bu anlayıştan alır. Ve insanlık, özgür akli ile büyük, zorlu, bir o kadar da soylu bir çabaya soyunur.

İlâhi Komedya

Dünyayı bir tiyatroya benzeten Shakespeare, bunun hissedenler için trajedi, düşünenler için komedi olduğunu söyler.

Dante, Ortaçağ’ın bütün bir yaşamını ve görüşünü özetlediği ölümsüz eserine **“Komedya”** adını verir. Zira Ortaçağ edebiyatında, acıklı başlayan ama sonu tatlıya bağlanan eserlere bu isim uygun görülür. **“İlâhi”** eklemesi ise, eserin yetkinliğini, tamlığını vurgulamak üzere sonraki

yüzyıllarda konmuştur.

Şiir olarak kaleme alınan bu olağanüstü eser, sözcük tuğlalarından yapılan gotik tarzında, görkemli bir katedraldir sanki.

“Ey gök İtalya, acılar ülkesi/fırtınada kaptansız gemi/taşranın değil, kerhanenin ecesi!” diye seslenir eserinin “Araf” bölümünde Floransalı “Haksız sürgün” Dante Alighieri... Böylece Papa ve İmparator taraftarları arasındaki kavgalar yüzünden, siyasi

karışıklıklarla çalkalanan İtalya'nın durumunu gözler önüne serer. Kendisi de bu kavgadan payını almış olarak Roma'da sürgündedir. Ama eşsiz yeteneği ile yazdığı şiirler elden ele dolaşmaktadır. Dante "İlâhi Komedyâ"yı o dönemin revaçta olan dili Latince olarak değil, halk diliyle yazmayı yeğler. Ve İtalyanca bu eserle yaratılır.

Engels, onun için "Dante, hem Ortaçağ'ın son şairi, hem de modern zamanların ilk şairidir" der.

İlâhi Komedyâ, şairin yaptığı zihinsel, fantastik, serüvenle dolu bir yolculuğun, metaforik ve metafizik bir öyküsüdür. Yolculuk öte dünyadaki üç bölgeyi, dinsel dille cehennemi, arafı ve cenneti içine alır. Önce hayranlık duyduğu, şair Virgilius yol gösterir Dante'ye sonra da sevgilisi Beatris.

Dante, eserinde, Tanrı'nın insanlar için

iki amaç öngördüğüne inanır. Bir yol ayrımındadır insan. Ya ahlâk kurallarına uyarak, aklını doğru kullanarak yeryüzü mutluluğunu elde edecek ya da Tanrı'nın koyduğu yasalara uyarak, ölümden sonraki ölümsüz mutluluğa erecek.

Dante eserin sonunda işi tatlıya bağlar. Ve "İnsan, kendi kendine davranışlarını düzelterek, Tanrı'nın varlığının bilincine varabilir. Böylece ruhuna ölümsüzlük getirecek bir yaşam sürebilir" der.

Aslında aklın gösterdiği ile Tanrı'nın önerdiği birbirleriyle çelişmez. İkisi birbirini tamamlar. Aklın hürriyetinin, yani doğru kullanımının da kendine özgü koşulları vardır. İşte Tanrısal buyruklara inançla bağlanma, bu bağlamda, aklın özgür kullanımının gerekçesi ve güvencesidir de aynı zamanda.

Günah Keçisi Yahudiler

Ortaçağ'ın insan kıyımından yana yaşadığı bir kıyamet daha... Aşağı Baviera bölgesindeki bir kentte, Deggendorf'ta, Hıristiyanlar 1338'de bütün Yahudi komşularını katleder. Kıyımın gerekçesi saçma sapan bir dedikodu. Sözümona Yahudiler, Hıristiyanların kutsal ekmeğine saygısızlık etmişler. Güya bir Yahudi çuvaldızla kutsal ekmeği delmiş ve o anda, açılan delikten kan fişkırmış. Ekmeğin üstünde İsa'nın sureti de belirince, tutup ateşe atmış onu. O da yetmeyince demirci çekiciyle üstüne vurmuş... Bu korkunç soykırımdan şans eseri kurtulan Daniel isimli bir çocukla haham amcası arasındaki bir konuşma, yaşanan olayların içyüzüne ışık tutar.

Saklandığı yerlerden yakınlarının, yine yakın komşuları tarafından nasıl hunharca

öldürüldüğüne tanık olan "Sizi Yahudi döllerini" diye haykıran "İsa Efendimizi çarınha gererken aklınız neredeydi? Artık cezanızı çekeceksiniz!" diye bağırıp çağıran sesler duyan Daniel, gece saklana gizlene yol alarak haham amcasının yaşadığı Regensburg'a varmayı başarır. Orası henüz güvence altındadır. Ama amcasının söylediği gibi "Yarın ne olacağını kim bilebilir?"

İnsanlar karşılaştıkları felaketlerin nedenlerini kendi yanlışlarında arayacak yerde, bütün suçu bir günah keçisi bulup ona yüklemeyi yeğleme yoluna gitmişlerdir. Nitekim 1338 yazında tarlaların tek tohum bırakmamacasına bir çekirge istilasına uğraması sonucu, içlerde kabaran öfkenin faturası yine bir günah keçisine çıkar. Kabak Yahudilerin başına patlar. Kurt bir kez

kuzuyu yemeye karar verirse, gerekçe bulmak zor olmaz. Haçlı seferlerinden beri Hristiyanlar Yahudi öldürmeyi kutsal bir görev bilmiş. Gezgin vaizler öldürdükleri her Yahudi ile birlikte günahlarından annacaklarını vaad ederler Hristiyanlara. Daniel'in yaşadığı şehirde çıkarılan ve Hristiyanları galeyana getiren söylentilerden biri de şu: Sözde Yahudiler, içme suyu çekilen kuyulara zehir atıyorlarmış. Oysa onlar da suyu aynı kaynaktan içtiklerine göre, bunu niye yap-sınlar... Ama suyu bulandıran kuzu misali, kurt onu yemeği kafaya koymuş bir kere.

Yahudi kıyımı ile ilgili, ilginç bir o kadar da komik gerekçelerden biri de şu: Güya, Yahudiler her sene kura çekip bir Hristiyan kenti belirliyorlarmış. Sonra bu kentten Hristiyanların kanını alıp, sünnet sırasında akan kanı takviye etmek için, hatta daha da ileri, cinsel güçlerini artırmak için kullanıyorlarmış...

Haham amcasını dinlerken Daniel'in yüzü korkudan ve hayretten sapsarı kesilir. Gerçeğin acı yüzünü ise şu sözlerle açıklar amca:

Osman Bey'in ve Osmanlı'nın Önlenemeyen Yükselişi

"Bre biz Osmanlılarız, bizde çok insan bulunur." Nazım Paşa (Nazım Hikmet'in dedesi)

Oğuzların soyundan olan Kayı boyu, XIII. Yüzyılın sonlarında Ertuğrul Bey önderliğinde Anadolu'ya gelir. Selçuklu Sultanı Alâaddin, bunlara "uc" da, yani Bizans sınırında toprak verir. Bugünkü Eskişehir-Bilecik-Kütahya illerinin sınırlarının birleştiği yerde yerleşir, orayı yurt

"İşin aslı, biz Yahudileri öldürmek, Hristiyanların çok işine geliyordu oğlum. Gerçi onlar bütün bu cinayetlerin, bizim işlediğimiz günahlarla ilgisi olduğunu söylüyorlar ama, gerçek amaçları bizlere olan borçlarından kurtulmak..."

Bunun üzerine Daniel'in kafasında bir ışık yanar. Ve babasının yüzde kırk faizle çevredeki bütün köylülere borç para verdiğini hatırlar.

Üç gün sonra, Pazar meydanından dönen amcası kötü bir haber verir: Deggen-dof'tan sonra Straubing'teki bütün Yahudileri de yakmışlar. Ve bir haber daha: Dük, Yahudileri katleden Hristiyanları bağış-ladığını ilan eder. Ayrıca öldürülen Yahudilerin bütün varlıklarının, evlerinin, eşyalarının da sonsuza kadar Hristiyanlara geçtiğini buyurur!

En kutsal kurum olan din, kin ve çıkarla eşgüdümlü çalıştığında ne kadar çirkin!

İki bin yıl sonra, din adına işlenen zulümler için, dinin gerçek sahibi Tanrı'dan bağışlanmak dileyen bir Papa çıkıyorsa eğer, bir erdem olarak bu itiraf bile övgüye değer.

edinirler. Geldiklerinde 400 çadırlık bir boy olup, sayıları kadınlı - erkekli 4.000 kişi kadardır.

Ertuğrul Bey'den sonra yerine oğlu Osman Bey geçer. 24 yaşında genç, ama geleceği ve vizyonu olan biridir. Küçük bir boydan, büyük bir imparatorluk kuracak ve ona ismini verecektir.

Osman Bey Söğüt'te doğar ve büyür. Babası ile savaşlarda bulunur. Cesareti ve

yiğitliği ile sivrilir. Kara yağz oluşu, mertliği ve yiğitliği ile “Kara Osman” sanı ile anılır. Zaten içinden geldiği boy olan Kayı “Kuvvet ve kudret sahibi” demektir. O da bu sıfatın hakkını verir. Dünyanın en güçlü ve uzun süreli imparatorluklarından birinin kurucusu olur.

Gençliğinde Şeyh Edebalı'nın evinde yatılı kaldığı bir gece, geleceği görür. Rüyasında Şeyh Edebalı'nın yanında yatarken, Edebalı'nın koynundan bir ay doğar. Dolunay haline gelince, gökten inip Osman'ın koynuna girer. Ve Osman'ın göbeğinden bir ağaç çıkarak yükselir. Büyüdükçe yeşillenir. Dallarının gölgesi bütün dünyayı örter. Ağacın yanında dört sıra halinde dağlar görür ki, bunlar Kafkas, Atlas Toros ve Balkan dağlarıdır. Ağacın köklerinden Dicle, Fırat, Nil ve Tuna nehirleri çıkar. Tarlalar ürünlerle doludur. Dağların tepeleri sık ormanlarla örtülüdür. Vadilerin her tarafında şehirler vardır. Hepsinin altın kubbelerinde birer ay yükselir, minarelerinde ezanlar okunur. Derken iki denizin ve iki karanın birleştiği yerde İstanbul, bir elmas gibi parlar. Altın bir yüzüğün pırlantası gibidir bu. Osman Bey, bu yüzüğü parmağına takarken uyanır. Rüyasını hemen Şeyh Edebalı'ya anlatır. Şeyh gülerek “Osman, Padişahlık sana ve nesline kutlu olsun, kızım da helâlin...” diyerek Osman'ı kızıyla evlendirir. Şeyh Edebalı, daha sonra Osman'ı uğurlarken ona hayat boyu kulağına küpe olması gereken şu öğüdünü verir: “*Ey oğul! Beysin. Bundan sonra öfke bize, uysallık sana. Güceniklik bize, gönül almak sana. Suçlamak bize, katlanmak sana. Acizlik bize, yanulğı bize, hoşgörmek sana. Geçimsizlikler, çatışmalar, uyumsuzluklar, anlaşmazlıklar bize,*

adalet sana. Kötü göz, şom ağız, haksız yorum bize, bağışlama sana. Ey oğul! Bundan sonra bölmek bize, bütünlemek sana. Üsengeçlik bize, uyarmak, gayretlendirmek sana. Ey oğul! Sabretmesini bil, vaktinden önce çiçek açmaz. Şunu da unutma insanı yaşat ki, devlet yaşasın. Ey oğul! İşin çetin, gücün kula bağlı, Allah yardımcın olsun!”

Böylece Osman Bey, Şeyh Edebalı'ye damat olarak, Ahileri arkasına alır ve iyice güçlenir. Diğer taraftan Orta Asya'dan gelen ve dini yaymayı misyon edinen gazi Türkmenler, Osman Bey'de aradıkları önderi görürler ve onun etrafında yer alırlar. Türkistan'dan gelen “Horasan Erenleri” uçlardaki Türklere büyük bir ideal aşılama başarırlar. Bu ideal cihaddır, Tanrı buyruğunu ve egemenliğini yaymaktır. “Alp”, “Abdal” ve “Eren” diye anılan gazidervişler, uçlardaki Türkleri bu amaçla örgütler, onlara yol gösterir. Böylece fethedilen Bizans toprakları gittikçe genişler. Zaferlerinden dolayı Osman Bey'e Selçuklu Sultanı Gıyaseddin Mesud tarafından ferman gönderilir ve o yörenin uç beyi olduğu bildirilir. Ancak Selçuklu'nun iyice zayıflaması ve otoritesini yitirmesi ile birlikte Kayı Beyleri toplanarak Osman Bey'i Han olarak seçerler. Ve Osmanlı ve beyliği bağımsız bir kimlik kazanır. Amcası Dündar Bey, onu kıskanır. İktidarı kendi hakkı gibi görür. Düşmanın düzenlediği bir hileye ortak olarak Osman'ı öldürtmek ister. Osman Bey, dostu olan Mihail'den bu hileyi haber alır. Ona göre bir savaş oyunu düzenleyerek hem düşmanlarını hem de amcası Dündar'ı öldürür. Ve iktidarın ateşten bir gömlek olduğunu yaşayarak görür. Osman Bey'in ve Osmanlı'nın önlenemeyen yükselişinin iki

esaslı sebebi vardır. Birincisi Bizans'ın burununun dibinde durmasıdır. Yani, jeopolitik durumu, onu tetikte olmaya zorlar. Hayatta ve ayakta kalması uyanık olmasına, her an savaşıyor olmasına hazır bulunmasına bağlıdır. İçine sıkıştığı coğrafya, ona bir tarih yapma fırsatı verir. Osman Bey de akıllı ve temkinli tavrı ile bunu iyi değerlendirir. İkinci sebep ise bu soy ve boydan gerçekten deha sahibi asker ve yöneticilerin çıkmasıdır.

Selçuklu Sultanının "Kayılar"a verdiği "yurt" 1000 veya en fazla 2000 kilometre karedir. Osmanoğulları üçbuçuk yüzyıl içinde bu "yurt"larını yirmi bin misli büyüceklerdir. Dünya tarihinde bunun bir örneği daha yoktur. Böyle bir devletin kurucusu Osman Bey, ölümün yaklaştığını anladığında yönetimi oğlu Orhan Gazi'ye bırakır ve ona şu öğüdünü verir:

"Ey kutlu oğul, bu devleti sana, seni Allah'a emanet ediyorum. Bütün işlerinde adaleti, yasalara tut. Askerleri ve halkı kendi

akrabaları gibi sev ve haklarını ver!"

Öldüğünde terekisinde birkaç araç gereç ve misafiri için beslediği koyunlar dışında hiçbir altın, gümüş ve değerli eşya çıkmaz. Oğullarına miras olarak sultan da olsa insan olmanın sadeliğini ve onurunu bırakır. Selçuklu yıkılırken Kayı boyu sürgün verip yeşerir. Ve doğruyu adaleti yayma görevi Osmanlılarla üç kıtaya yayılır. Bu saltanat 624 yıl sürer.

Diyalektik düşünceye göre her tez kendi antitezini bir tohum olarak içinde taşır. Biri ölürken diğeri doğar. Doğum ölümü, ölüm doğumu saklar kendi bünyesinde. Güneş bir yerde batıp gündüz yerini geceye bırakırken, bir başka yerde doğarak sabahı müjdelir. Tıpkı koskoca Osmanlı İmparatorluğu biterken ya da bitirilirken ondan filizlenen bir sürgünün yepyeni bir misyonla, laik ve demokratik Türkiye Cumhuriyeti olarak geleceğin ufkunda yeni bir güneş misali doğması gibi...

Karanlık Çağın Kâbusu Kara Ölüm Veba

Milyonlarca insanın ölümüne yol açan ve bulaşıcı bir hastalık olan veba, tarih boyunca insanlığın korkulu rüyası olmuştur.

Hastalığın taşıyıcısı olan pireler aslında lağım fareleri olarak tanınan kemelerin asalağıdır. O yüzden veba, daha çok kemirici hayvanlarda görülür. Ne var ki, hastalanan kemeler ölünce, üstlerinde yaşayan pireler, konak değiştirerek öbür memelilere ve insana geçer.

M.S. X. yüzyıldan beri bilinen veba, lağım farelerini barındıran gemiler aracılığıyla XIV.yüzyılda Asya'dan Avrupa'ya

yayılır, o yüzyıl Avrupa nüfusunun yansında fazlasını mezara götürür. 1349 da başgösteren ve hastaların renginden dolayı "Kara ölüm" olarak anılan veba, 90 gün süren bir dehşet döneminden sonra, arkasında büyük bir yas bırakır. Her üç İngilizden biri hastalığa yenik düşer. 1351'e gelindiğinde Avrupa'da vebadan ölenlerin sayısı 75 milyona ulaşır.

Vebadan sonra Venedik, Tanrının terkettiği lânetli bir kent görünümündedir. Çok yüksek ateşle, korkunç acılar içinde yalnız başlarına ölen bir sürü insan... Vebaya

yakalanmamak, canını kurtarmak için kaçan kaçana. Soylular, papazlar ve doktorlar da aynı telâfi yaşayarak kaçanlar arasında.

Salgın sırasında mermer tüccarı Gio de Monacis, kenti bırakıp kaçmıyor. Onda insan olmanın sorumluluğu ağır basıyor. Vebalılara yardım etmeyi seçiyor, bunu iş ediniyor ve elinden geleni yapıyor. Nereye kadar? Kendisi hastalanana kadar. Ona da bulaşan hastalıkla ilgili gözlemlerini şu sözlerle iletir: “Hastalık herkeste nasıl başladıysa, bende de öyle başladı. Bir öğleden sonra vücudum aniden ısındı ve aniden soğudu. Tüm organlarım korkunç bir şekilde ağrıyordu. Sonra da ateş başladı. Üç gün sonra kara ölüm soğuk yüzünü gösterdi. Kasığımın iç tarafındaki yumruğu hissediyordum. Çok ağrıyordu Saatler geçtikçe daha da şişti. Sonra ateş bastı, kendimi kaybettim ve müthiş bir acıyla uyandım. Su almak için avluya sürünmeye karar verdim. Ama kapı kilitliydi. Baygın yatarken bekçiler beni eve kilitlemişler. Yardım istedim, ama kimse karşılık vermedi. Sonra gene kendimi kaybettim. Zaman kavramını yitirdiğimden, ne zaman uyandığımı hatırlamıyorum. Havada veba kokusu vardı. Sonra anladım ki,

Özgün Bir Türk Kurumu: Ahîlik

“Ahî” sözcüğü Arapça “kardeşim” demektir. Türkçe kaynak kitaplara (Divan-ı lugat - it Türk ve Hibet - ül Hakayık) baktığımızda ahi teriminin, türkçe “Akı” sözcüğünden geldiği görülür. Akı sözcüğü mertlik, alflık, yiğitlik, eli açıklık ve konukseverlik anlamlarını kuşatır. Böylece Türk töresiyle tam uyuşur ve Türk’ün karakterine pek yararışır.

kokan bendim. Vücudumdaki yumru açılmış ve içinden irin akan bir yaraya dönüşmüştü. Etraf kurumuş kanla kaplıydı. O andan itibaren iyileşmeye başladığımı hissettim. Günler sonra yeniden yemeye başladım..

Daha sonra çevreye dönüp baktığımda her yerde toplu mezarlar kazıldığını ve ölümlerle birlikte, baygın hastaların da buralara diri diri gömüldüğünü gözlediğini söyleyen Gio de Monacis sözlerine şöyle son verir: “Gördüklerimi hatırlayınca, keşke ölseydim de bunları görmeseydim diyeyim geliyor...”

Doktorların çoğunun kaçtığı Venedik’te, son anlarına kadar hastalara gerekli tedaviyi uygulayan doktor Francesko, tek başına da kalsa, mesleğin onurunu kurtarır. Oğlunu da alan vebaya karşı, bütün hastaların hizmetinde olarak saygıdeğer bir savaşım verir. Öylece insanlığın “unutulmayan” ya da “iz bırakanlar” listesine girer.

Güçlünün zayıfı ezdiği, dinin bir baskı ve zulum makinesi gibi uygulandığı Ortaçağ’ın karanlık yüzüyle “kara ölüm” denilen veba, anlamlı bir şekilde örtüşür. İnsanın hem de din adına insana reva gördüğü azabı, herkesi eşit olarak etkileyen Tanrı’nın gazabı izler.

Moğolların Ortaasya’ya saldırması ile birlikte oradan göçeden Türk esnaf ve tüccarlar Anadolu’ya yerleşirler. Batıya göç eden bu Türkler arasında Mevlâna Celâleddin Rumi, Hacı Bektaş Veli ve Ahî Evran gibi manevî yaşama önderlik eden bilge kişiler de vardır. Bunlar Türk dilinin, şiirinin, müziğinin, gelenek ve etik kültürün korunup gelişmesinde çok büyük etkinlik göstermişlerdir.

İşte XIII.yüzyılda deri işçiliğinde ve örgütçülükte çok becerili ve başarılı biri olan Ahî Evran, Anadolu'da ahlâk, sanat ve konukseverliğin uyumlu bir birleşimi olan "Ahîlik" örgütünü kurmuştur. Bu özgün örgütle birlikte, Anadolu Türklerinin ekonomik ve toplumsal yaşamında ileriye doğru olumlu bir değişim yaşanır. Öncelikle göçebe hayattan, kültürün yeşermesine elverişli yerleşik bir hayata geçilir. İkinci olarak, o güne dek Türklerin elinde olmayan sanat ve ticaret hayatına Türklerin de katılımıyla daha iyiye yönelik bir yarış başlar, kalite yükselir. Üçüncüsü ise "Ahîlik" sayesinde ticaret sanat alanında Türklerin başa güreştikleri ve özenilip örnek alınacak bir öncülüğe eriştikleri izlenir.

Ahî Evran önderliğinde "Ahîlik" kurumu toplumda öyle saygın bir duruma yükselir ki, devlet adamları bile bu örgüte girmeyi onur sayar. Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu Sultan Osman, Ahî babası Şeyh Edebalı'nın kızını alarak, ona akraba olur. Oğlu Orhan Gazi, onun da oğlu Sultan Murat, birer törenle sed kuşanarak Ahîliğe girerler.

Gençlerin yeteneklerine göre bir meslek kazanmalarında, düzgün bir ahlâka sahip olmalarında ve gerektiğinde orduya destek güç sağlamada veya yönetime katkıda bulunmada "Ahîlik" en önemli örgütlerden biri olur

Bir kere yamak - çırak - kalfa - usta hiyerarşisi kurarak, mesleği yerinde, işbaşında bilenlerin gözetimi ve denetiminde yaparak öğretir. "Çırak, oğul yarısıdır" kuralıyla iş ilişkisine aile yuvasının güvenini ve baba evlât ilişkisinin sıcaklığını katarak,

mesleği sağlam ahlâki esaslar üzerine oturtur. Üretici-tüketici çıkar ve ilişkilerini, sürtüşmeye düşmeyecek bir şekilde, her iki tarafın yararına "kazan-kazan" tutumuna uygun biçimde ayarlar. Ayrıca kentten köylere, en ücra köşelere kadar yayılan zaviye, yani toplantı ve konuk evleri kurarak, Orta Asya'dan göç ederek gelen veya oradan yolu geçen herkese sıcak bir kucak açar.

XIV. yüzyılın ünlü gezginlerinden Tanca'lı İbni Batuta, Orhan Gazi döneminde Anadolu'da yaptığı bir gezide Ahîlerle tanışır, onların konuğu olur ve izlenimlerini şöyle dile getirir:

"Bunlar Anadolu'ya yerleşmiş bulunan Türkmenlerin yaşadıkları her yerde, şehir, kasaba ve köylerde bulunmaktadır. Ülkelerine gelen yabancıları karşılama, onlarla ilgilenme, yiyeceklerini, içeceklerini, yatacaklarını sağlama, her türlü ihtiyaçlarını karşılama ve onları her türlü yaramazlıktan koruma konusunda, bunların benzerine ve örneklerine dünyanın hiçbir yerinde rastlamadım, rastlayacağımı da sanmıyorum."

Ahî Evran, çok işlevli bu örnek örgütü, yüzyıllardır benzer görevleri yerine getiren fütüvvet örgütünden ve onların iç tüzüğü olan fütüvvetnamelerden yararlanarak, ama buna Türk kültürünün rengini de katarak kurar.

FÜTÜVVET VE FETA

Arapça bir terim olan fütüvvetin tekil hali, "feta" dır. Feta ise, yine genç, güçlü, yiğit ve eli açık kişi demektir. Ahîlikten önceki yüzyıllarda İslâm dünyasında gençlere bir yandan yiğitlik nitelikleri kazandıran, bir yandan da ahlâki erdemlerle donatan fütüvvetçi örgütler olagelmıştır. Bunların

öğrenmeleri ve uymaları gereken kurallar fütüvvetname denen kitaplarda toplanmıştır. Ahî Evran bu kuralları kendi zamanına ve içinde yaşadığı toplumun koşullarına uyarlayarak, ayrıca buna mesleki eğitimi de katarak, dinin çıkar için sömürülmesine karşı, emeğe dayalı, mesleği ile topluma hizmet sunan onurlu bir yaşam biçimi oluşturmuştur. Böylece Ahîlik Anadolu Türkü'ne elinin emeği ve alınının teri ile geçinme, başını dik tutma, kendine güven duyma ruhunu aşlamış, mesleği olan insanlar arasında da bir dayanışma duygusu yaratarak toplumu birbirine daha sıkı bağlamıştır.

AHÎ EĞİTİMİ

Ahî terbiyesi alabilmek için, o kişinin doğru ve yetenekli olduğuna ilişkin bir üstadın, çırağı için tanıklık etmesi gerekir. Bu koşullarda, zaten ustasının yanında sanat eğitimi alan genç, Ahî ocaklarında ahlâki, sosyal ve duygusal bir gönül eğitiminden geçirilir. Ocakta gençlere bu eğitimi veren kişilere “muallim Ahî” denir. Ahî ocaklarına kabul edilenler, Ahî terbiyesini okuyarak, dinleyerek, kardeşler ve öğretmen Ahîlerle birlikte yaşayarak alırlar. Ahî ocakları bir tür okuldur. Burada Kur'an, yemek pişirme, oyun oynama, çalgı-çalma, şarkı söyleme, tarih, önemli kişilerin yaşam öyküleri, tasavvuf, Türkçe, Arapça, Farsça ve edebiyat öğretilir.

Ahîlikte mesleğe başlama belli bir törenle olur. Buna “peştimal bağlama” denir. Esnaf olmak isteyen kişi, işe çıraklıktan başlayarak, yol yordam öğrenir. İkinci aşamada, yani kalfalıkta bilgi ve beceri

edinmek gerekir. Ustalık ise işinde ve içinde umman olmak demektir. Bu evrelerin her birini geçene dualar eşliğinde farklı renklerde peştimal bağlanır.

Çıraklıkta eğri tartmama, duvar harcına fazla su katmama öğrenilir. Çırak, oğul yarıdır sanki. İyi yetişmeyen çırak, sadece kendisi için değil, hem ustası hem de bütün esnaf için yüz karası ve gönül yarasıdır.

Kalfalık bilgi ve beceri edinme yolunda uzun bir yürüyüştür.

Ustalık son aşama ve ana duraktır. İnsanın gönül gözünün hem dünyaya hem kendi içine çok açık olduğu dönemdir. Bu üç aşama Hacı Bektaş'ın “eline, beline, diline” düsturunda en özlü anlatımını bulur. Bunlara sahip olmayanların papucu dama atılır. Yani Ahî töresine göre işine hile, dişine haram, düşüne mahrem düşüren esnafa, yine esnaf tarafından verilen, mesleğini yapmaktan menetme cezasıdır.

AHÎ PROFİLİ

Yiğitlik yola girmeye niyet etmek, o cesareti göstermektir. Ahîlik, yola girip gitmektir, şeyhlik veya babalık ise menzile, yani varılacak hedefe ermektir. Ahîlik fütüvvetnamelerinde insan yaşamı, tüm yönleri ile 740 kurala bağlanmıştır. En ileri düzeyde olan evliya ve padişahların bu 740 edebi bilmeleri gerekir. Ahîliğe girmiş kişinin ise, bunların en az 124'ünü bilmesi öngörülür.

ÜÇ AÇIK, ÜÇ KAPALI

Fütüvvetnamelerde önemli Ahî kuralları olarak şunlar bildirilir:

Ahînin üç şeyi açık, üç şeyi kapalı olmalıdır:

Açık olanlar:

1. Eli açık, yani cömert olmalı 2. Kapısı açık, yani konuksever olmalı. 3. Sofrası açık olmalı, yani aç geleni doyurmalı.

Kapalı olanlar:

1. Gözü kapalı olmalı, yani kimseye kötü bakmamalı, kimsenin ayıbını görmemeli. 2. Dili bağlı olmalı, yani kimseye kötü söz etmemeli. 3. Beli bağlı olmalı, yani kimsenin ırzına, namusuna ve onuruna dokunmamalı.

İŞİNE, AŞINA, EŞİNE

Ahiler kız çocuklarını da şu öğütlere göre yetiştirirler:

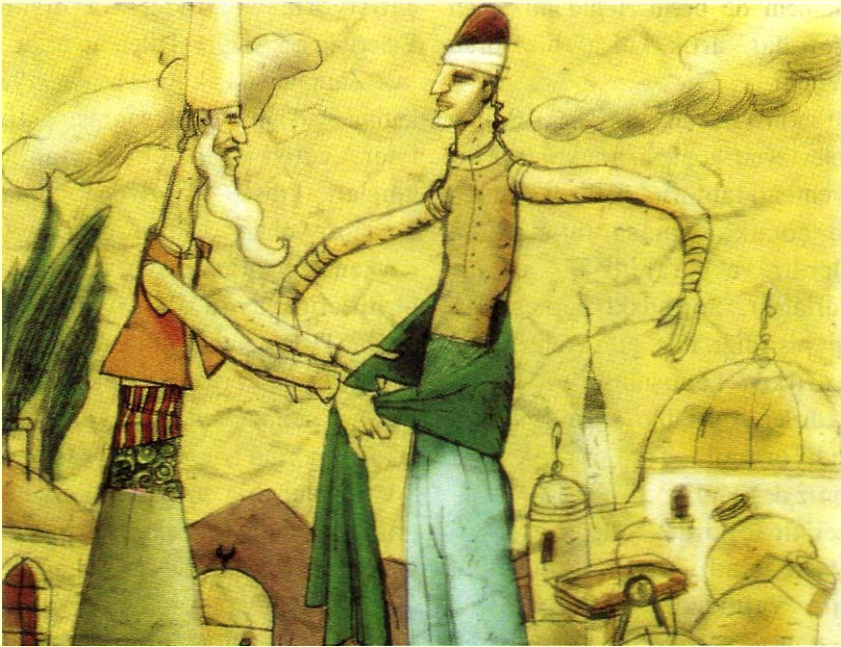
1. İşine dikkatli ol, yani ailenin, evinin işini ihmal etme. 2. Aşına dikkatli ol, yani iyi yemek pişir, idareli ol 3. Eşine dikkatli ol, yani kocana sahip çık.

Ahî örgütüne kadınlar üye olamadık-

larından Anadolu kadınları, kendileri için ayrı bir örgüt "Bacıyan-ı Rum" yani "Anadolu Bacıları" örgütünü kurarlar. Ve savaş sırasında erkeklerle omuz omuza çarpışırlar.

Ahîlik "Yaren Odaları" adı altında köylere dek uzanarak, 1940'lı yıllara kadar varlığını sürdürür. Oraya gelen yabancılar konuk edilip ağırlanırlar. Düğünlerde, ekim ve harman zamanlarında yapılacak yardımlar kararlaştırılıp uygulanır.

Yine 1940'lı yıllarda başlayan, gençlerin hem bir meslek kazanımını, hem de çağdaş değerlerle donanımını amaçlayan "Köy Enstitüleri" ile yetişkinlere yönelik eğitim veren "Halk Evleri", Ahîliğin günümüzün modern, laik ve demokratik Türkiye'sine uyarlanmış en güzel örnekleriydi. "Di" diyoruz, keşke "Dir" diyebilseydik!..

Sofrada Birlik

Aşağıdaki çeviri 1990 sayılarına göre Amerikan ailesinin ilginç bir profilini çizmektedir. Sanayileşmekte olan her toplumun geçiş dönemlerinde yaşanan sıkıntılar önce aileleri etkilemektedir. Aile yapıları hızla değişime uğramakta eski zamanların güzel sofraları ve sofralardaki birlik neredeyse tarihe karışmaktadır.

Yazı Amerikan toplumuyla ilgili olmasına rağmen kendi toplumumuzla da ilgili pek çok ortak nokta bulacaksınız.

World Book'tan çeviren:

Nelda Bayraktar

Aile bireylerinin günlük koşuşturmaları o denli yoğun hale geldi ki hem psikolojik hem de besinsel gıdamız olan yemek sofraları artık kutsal bir tören olmaktan çıktı.

1950'lerin "Babam En İyisini Bilir"e benzer televizyon komedilerinde ideal bir akşam yemeği tablosu çizilirdi. Anne, baba ve çocuklar masanın etrafına dizilmişlerdir ve hararetli bir şekilde konuşuyorlardır. Sofradaki herkes evin annesinin pişirdiği mis gibi yemeklerin tadına varırken konuşmalarını devam ettirmektedirler. Bu tablo sizce 1990'ları temsil ediyor mu? Tam olarak evet diyemiyoruz değil mi?

Öncelikle çekirdek ailelerin sayısı azalmaya başladı. Artık Amerikan ailelerinin yalnızca dörtte biri bir babadan, anneden ve çocuklardan ibaret. (1990 sayımına göre). Ve her dört

çocuktan biri artık aile bireylerinden biriyle yaşıyor. Kadınlar daha fazla çalışıyorlar ve evlerinin dışındalar. Evleriyle eskisi gibi ilgilenmiyorlar.

Zaman sıkışıklığı yaşayan yalnızca kadınlar değil. Okul sonrası aktiviteler, işler, yetişkinler için açılan eğitim kursları, kilise, profesyonel toplantılar, organizasyonlar ve uzun çalışma saatleri derken insanların eve döndüklerinde birbirlerine ayıracak vakitleri hiç kalmıyor. Hele anatalar iki işte birden çalışıyorlarsa ve vardiyalılarsa akşam yemeklerine geç gelmek bir istisna olmaktan çıkıp evin bir normu haline geliyor.

Aileler bir araya gelme hünerini gösterip akşam yemeklerini birlikte yeseler de yeni DVD teknolojili ev sinemaları, popüler TV dizileri, spor programları bütün ilgiyi kendilerine çekmektedirler. Bazıları diğer aile

bireyleriyle sohbet etmektense, TV ekranına takılı kalmayı daha eğlendirici ve kolay bulmaktadırlar.

Grupla birlikte yemekten sonra yalnız başına yeme eğilimi de aile sofralarını tehdit etmektedir. Evin annesi kilo vermek için düşük kalorili bir diyet uyguluyorsa, evin babası hâlâ ete ve patatese talim ediyorsa, kızkardeş vejeteryan ise, abinin buğdaya alerjisi varsa herkesin üzerinde tam olarak anlaşacağı bir menüyü planlamak da zor olmaktadır. Rutgers Üniversitesi profesörlerinden Lionel Tiger “Yemek, günümüzde ailenin her bir üyesinin kendine ait menüsü olmasından dolayı kendini ifade etmenin bir başka

şekli haline gelmiştir” diyor. Yemek şirketleri tek porsiyonluk yemekler üreterek bu ihtiyacı daha da meşru kılmaktadırlar. “Mikrodalga fırınların kullanımı sayesinde evin küçük çocukları bile eve geldiklerinde kendi yemeklerini hazırlayabilmektedirler. Bu ise onlara yanlış bir özgürlük duygusu vermektedir” diye de ilave ediyor Profesör Tiger.

YEMEK SOFRASI BİR ŞİFA KAYNAĞI MI?

Düzenli aile sofralarının çocukların üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu vurguluyor, Tiger. Örneğin rahat bir şekilde karar verebilmelerini ve rutin

duygusuna sahip olmalarını da sağlıyor. Özellikle akşam sofraları aile üyelerinin birbirlerinin hayatı ile ilgilendiklerini ifade etme şansı verdiği için dolayı bireylerin hem psikolojik hem de fizyolojik ihtiyaçlarını karşılıyor. Akşam yemekleri adeta günün karmaşasından bireylerin sığındıkları bir limana benziyor. Ayrıca sofraya başı sohbetleri esnasında aile bireyleri diğer bireylerden ve onların haftalık planlarından haberdar oluyor.

Aile sofralarını bu denli özel kılan tek neden bu değil elbet ki. Çocuklar bu sofralarda hayatlarında gerekli olabilecek bilgileri de öğreniyorlar. Şayet onlara görev verilirse, sofrayı kurarak veya temizleyerek sorumluluk almayı da öğreniyorlar. Ayrıca paylaşmayı da öğreniyorlar ki bu da, hayatları boyunca onlara faydalı olabilecek bir bilgi. Sofralar çocukların aile büyüklerinin fikirlerini de öğrendikleri birer sınıf haline geliyor adeta.

Eşler sofralarda yakınlıklarını daha da geliştirebiliyorlar. Aksi takdirde aile bireylerinin birbirlerini sadece hipermarketlerde veya çöpleri dökerken görmesi büyük olası. "Salt besin değerleri için yiyorsak o halde yalnızca tabletler alalım" diyor Tigers.

Besin değerleri elbet ki çok önemli. Ancak aile üyelerinin biraraya geldikleri yemeklerde bireylerin daha iyi beslenebildikleri de bir gerçek. Yalnız yemek yenildiğinde en az çabayı gerektiren gıdalar seçilmektedir.

Ayrıca anatalar sağlıklı beslenmenin örneklerini en güzel bu sofralarda

sunabilirler. Çocuklar, anataların sebze yediklerini gördüklerinde bu kuralı eninde sonunda uygularlar.

AİLE SOFRALARINI CANLANDIRMAK

En iyisi ortak bir yemek saati tespit edebilmektir. En azından haftada birkaç kez bu kurala uyulmalıdır. Kurala uyulmadığı takdirde mazaretlerin ne ölçüde önemli ve mantıklı olduğu tartışılmalıdır. Arkadaşlarla yemeğe çıkmak geçerli bir mazaret sayılmamalıdır. Ancak bir iş yemeği tabii ki bunun dışında sayılmalıdır. Şayet akşam yemeklerinde biraraya gelmek aile üyeleri için çok zor oluyorsa, aileler bu kez kahvaltılı sofralarını denemeliler.

Bir diğer öneri de akşam yemekleri esnasında televizyonun kapalı tutulmasıdır. Sofrada geçen saatleri güzel ve hoş kılmak için yemekler herkesin kolaylıkla yiyebileceği cinsten olmalıdır. Üyeler sevmedikleri yemekleri yemeleri için asla zorlanmamalıdır.

Yemeklerin hemen yenilip kaçılan bir aktivite olmasını engellemek için de en azından yarım saat sürecek şekilde planlanmasında fayda vardır.

Aile üyeleri yemek sofralarının sorumluluğunu paylaşmak zorundadırlar. Bazıları menüyü planlarken diğerleri de yemek malzemelerini satın almalı ve pişirmelidirler. Bu ipuçlarından en azından birini bile yürürlüğe koymanız sofralarınızdaki birliği yeniden canlandıracaktır.

Hayatımız Mizah

Güngör Özyiğit

Uçakta hostes papaza sorar:

-Viski, cin, şarap. Ne içmek isterdiniz?

-Kaç metreden uçuyoruz kızım?

-On bin metre yukardayız peder.

-O halde sen bana en iyisi bir şişe su getir kızım, patrona çok yakınız, ayıp olur!

* * *

Papaz iki metre ilerisinde bulunan zangoça sorar:

-Gizli gizli sen mi içiyorsun yoksa kutsal şarabı?

Zangoç hiç ses çıkarmaz. İyice köpüren papaz bağırır:

-Sana soruyorum be adam!! Duy-muyor musun beni?

-Hayır buradan hiçbir şey duyulmuyor efendim...

-Olacak şey değil, iki adım öteden beni duymuyor musun yani?

Zangoç bıyık altından gülerken bir öneride bulunur:

-İsterseniz yer değiştirelim ne dersiniz?

Yer değiştirirler. Bu kez zangoç seslenir:

-Kilise için toplanan yardımları kim iç ediyor?

Papaz hiç oralı olmaz ve kendi kendine söylenir:

-Gerçekten doğruymuş, buradan hiçbir şey duyulmuyor yahu!

Kıssadan hisse: Kimse duymak istemeyenler kadar sağır değildir...

* * *

Bir Musevi ailesinin en büyük sorunu, on yaşlarındaki çocuklarının matematikten sürekli sıfır almasıymış. Çalıştırmışlar olmamış, ders aldirmişlar yine olmamış. Son çare olarak, çocuğu bir Katolik okuluna kaydettirmişler. Kısa zamanda çocukta olumlu yönde büyük bir değişiklik görülmüş. Çocuk matematikten on getirmeye başlamış. Aile duruma sevinmekle birlikte, böylesine köklü bir değişikliğin nedenini merak da etmiş. Çocuk bu yönde sorulan soruları önceleri geçiştirmiş. Fakat dayanamayıp sonunda matematikteki başarısının sırrını açıklamış.

-Okula girdiğim gün adamın birini "Artı" işareti üzerine çivilediklerini gördüm ve ürkütm. O zaman için ciddi-

yetini anladım ve çalışmaya başladım işte!

Yabancı okullarla kilisenin öyle içiçe oluşunun bir anlamı da bu olsa gerek!

Temel iş için başvuruda bulunmuş. İşveren, önce bilgi ve beceri testinden geçmesi gerektiğini söylemiş ve de sormuş.

-İnternet nedir?

-İşe ciremedum temektur!

* * *

Elma şekeri ile elma, birer kişiliğe bürünürler ve kendi aralarında konuşurlar. Elma şekeri sorar elmaya:

-Seni kim giydiriyor?

-Beni doğa giydiriyor.. Ya sen nereden giyiniyorsun?

-Ben tepeden tırnağa marka giyiyorum.

-Popondaki kazıktan belli zaten!

Bundan böyle marka giyenler bunu bilmeli... Marka-arka ilişkisine dikkat kesilmeli...

SEVGİ DÜNYASI ABONE FORMU

Yayın Süresi	: Aylık	Yıllık Dergi Bedeli	10.800.000 TL
Dergi Bedeli	900.000 TL	İndirimli Abone Bedeli	10.000.000 TL
Adı Soyadı	:		
Adresi	:		
Posta Kodu: İlçe : Şehir :
Tel : Fax :	
Firma Adı	:		
Vergi Dairesi	: Vergi Numarası :		

1. Lütfen Kredi Kartı hesabımdan alınız.VISA MASTER EUROCARD
Kart No / / / / / Son K. Tarihi / / / İmza:

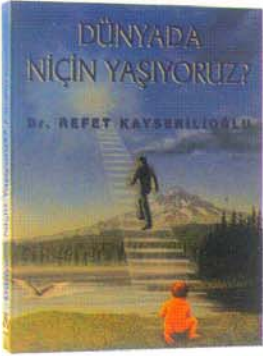
2. Bir yıllık abone bedeli olan 10.000.000 TL'nı Sevgi Yayınları Tic. Ltd. Şti adına Yapı ve Kredi Bankası Şaşkınbakkal / İstanbul Şubesi 100-1516-4 numaralı hesaba yatırdığınızı belgeleyen dekontla birlikte bu kartı adresimize yollayınız veya fakslayınız.

SEVGİ DÜNYASI P.K. 471, Beyoğlu - 80090 İstanbul

Tel: (0212) 252 85 85 - (0212) 250 42 42 Fax: (0216) 385 92 30 - (0212) 227 01 97 - (0216) 369 82 03

Abone Sorumlusu: Kazım Erdemoğlu

SEVGİ YAYINLARI

DÜNYADA NİÇİN YAŞIYORUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

DOĞRU YAŞAMA BİLGİLERİ
Dr. Refet Kayserilioğlu

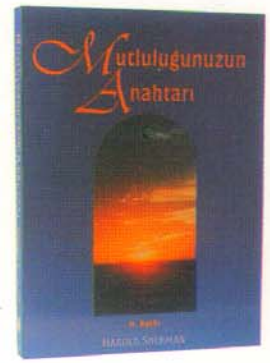
ÜSTÜN İNSAN OLMAK
Dr. Refet Kayserilioğlu

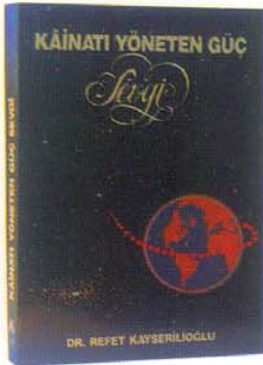
BİZİM CELSELERİMİZ

SEVİNİZ BİRLEŞİNİZ BİR OLUNUZ
Dr. Refet Kayserilioğlu

MİTLULUĞUNUZUN ANAHTARI
Harold Sherman

KAINATI YÖNETEN GÜÇ
Dr. Refet Kayserilioğlu

EVLİLİKTEN BEKLENEN ÜÇ ŞEY
Dr. Refet Kayserilioğlu

BİR CAN YOĞRULDU
Dr. Refet Kayserilioğlu

İsteme Adresi: SEVGİ YAYINLARI P.K. 471 Beyoğlu - İSTANBUL
veya: Taksim, Aydede Caddesi, Kıvılcım Apt. No: 4/5 Beyoğlu - İST.
Tel: (0212) 250 42 42

DR. REFET KAYSERİLİOĞLU

İŞİĞİ GÖRENLER

SEVGİ YAYINLARI

YENİ ÇIKTI

İŞİĞİ GÖRENLER

Dr. REFET KAYSERİLİOĞLU

Bu kitap; Işığı arayan, Doğruları, Gerçekleri özleyen gönlünüze,
Bir aydınlık olacaktır. Aslında insan, Doğduğu andan ölünceye kadar,
Gerçekleri arar... Işık peşinde koşan pervaneler gibi,
sıcak ışık kaynaklarına doğru, Yanması, kavrulması pahasına da olsa
Koşar...

Bütün kitapçılarda

Genel Dağıtım: Birleşim, Arkadaş Dağıtım, Artı Dağıtım

İsteme Adresi: Sevgi Yayınları, P.K. 471, Beşiközü 80090 İstanbul Tel: 252 85 85 - 250 42 42